

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Vývoj makroekonomických indikátorů Spolkové
republiky Německa**

Tereza Dudová

© 2023 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Tereza Dudová

Ekonomika a management

Název práce

Vývoj makroekonomických indikátorů Spolkové republiky Německa

Název anglicky

The development of macroeconomic indicators of Germany

Cíle práce

Cílem práce je zhodnotit vývoj jednotlivých makroekonomických ukazatelů Spolkové republiky Německa a zhodnotit tak současnou ekonomiku sledovaného státu.

Metodika

Teoretická část je věnována vysvětlení jednotlivých makroekonomických ukazatelů za pomoci ověřených internetových a literárních zdrojů. Praktická část zkoumá převážně vývoj inflace, nezaměstnanosti, hrubého domácího produktu a platební bilance za posledních deset let. Závěr práce je zhodnocením především současného stavu ekonomiky Spolkové republiky Německa a změn, k nimž během sledovaných let došlo.

Doporučený rozsah práce

35 – 50 stran

Klíčová slova

hrubý domácí produkt, inflace, nezaměstnanost, platební bilance, makroekonomie, Spolková republika Německo

Doporučené zdroje informací

BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA, Lucie SEVEROVÁ a Dana STARÁ. Makroekonomie: makroekonomický přehled. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-831-0
JUREČKA, V. *Makroekonomie*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.
VLČEK, J. *Ekonomie a ekonomika*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-190-3.

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Mansoor Maitah, Ph.D. et Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 27. 9. 2022

prof. Ing. Lukáš Čechura, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 10. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Vývoj makroekonomických indikátorů Spolkové republiky Německa" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Mansooru Maitahovi, Ph.D et Ph.D. za trpělivost, cenné rady a odborné připomínky při vedení této bakalářské práce.

Vývoj makroekonomických indikátorů Spolkové republiky Německa

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá vývojem makroekonomických indikátorů ve Spolkové republice Německa v letech 2013-2022. Práce je rozdělena na teoretickou a analytickou část.

Teoretická část se zabývá hlavním vymezením základních makroekonomických indikátorů, konkrétně hrubého domácího produktu, inflace, nezaměstnanosti a platební bilance. Tyto ukazatele jsou jednotlivě definovány a vysvětleny. Tato část je zároveň obohacena o vysvětlení měnového kurzu.

Analytická část zahrnuje nejprve obecné informace o Spolkové republice Německa a následně zkoumá vývoj makroekonomických ukazatelů v průběhu desetiletého časového rozmezí. Kromě hrubého domácího produktu, inflace, nezaměstnanosti a platební bilance se analytická část také zabývá vývojem zahraničního obchodu, investic, měnového kurzu či státním rozpočtem a státním dluhem.

V závěru práce jsou shrnuty informace o vývoji německé ekonomiky a vymezeny poznatky o jejím současném stavu.

Klíčová slova: hrubý domácí produkt, inflace, nezaměstnanost, platební bilance, makroekonomie, Spolková republika Německo

The development of macroeconomic indicators of Germany

Abstract

The bachelor thesis provides the development of macroeconomic indicators in Germany in 2013-2022. Thesis is divided into theoretical and analytical part.

The theoretical part deals with the main definition of the basic macroeconomic indicators, namely gross domestic product, inflation, unemployment and balance of payments. These indicators are individually defined and explained. This section is also enriched by an explanation of the exchange rate.

The analytical part at first covers general information on Germany and then examines the progress of the macroeconomic indicators over a ten-year period. In addition to gross domestic product, inflation, unemployment and the balance of payment, the analytical section also looks at developments in foreign trade, investment, the exchange rate and the government budget and government debt.

The thesis is concluded by summarising information on the development of the German economy and defining insights into its current state.

Keywords: gross domestic product, inflation, unemployment, balance of payments, macroeconomics, Germany

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Hrubý domácí produkt	13
3.1.1 Nominální a reálný produkt	14
3.1.2 Metody měření HDP	14
3.1.3 Hrubý národní důchod	15
3.2 Inflace.....	16
3.2.1 Měření inflace	16
3.2.2 Typologie inflace	17
3.2.3 Příčiny a důsledky inflace	18
3.3 Nezaměstnanost.....	20
3.3.1 Typologie nezaměstnanosti.....	20
3.3.2 Měření nezaměstnanosti	21
3.3.3 Důsledky nezaměstnanosti.....	22
3.3.4 Phillipsova křivka	22
3.4 Platební bilance	23
3.5 Měnový kurz	25
3.5.1 Měnový trh.....	25
3.5.2 Měnové kurzy	25
3.5.3 Nabídka a poptávka po měně.....	26
3.5.4 Pohyby kurzů	26
4 Analytická část	28
4.1 Obecné informace	28
4.1.1 Historie.....	28
4.2 Hrubý domácí produkt	29
4.3 Inflace.....	32
4.4 Nezaměstnanost.....	35
4.5 Zahraniční obchod.....	38
4.6 Investice	41
4.7 Měnový kurz	42
4.8 Platební bilance	44
4.9 Veřejné financování a státní rozpočet	45

5	Výsledky a diskuse	50
6	Závěr.....	52
7	Seznam použitých zdrojů.....	53
8	Seznam tabulek, grafů a zkratk	60
8.1	Seznam tabulek.....	60
8.2	Seznam grafů.....	60
8.3	Seznam použitých zkratk.....	60

1 Úvod

Ekonomika se obecně zabývá hospodařením jednotlivých subjektů či států. Jedná se o nedílnou součást každého člověka, protože ekonomické postavení státu ovlivňuje také životní úroveň rezidentů i nerezidentů dané země.

Spolková republika Německo není pouze jednou z nejsilnějších ekonomik Evropské unie, ale i celého světa. Hraje velkou roli i pro Českou republiku, jelikož se jedná o jednu z našich sousedících zemí. Zároveň se jedná o zemi, která má velmi dobré postavení v mezinárodních vztazích.

Tématem bakalářské práce je vymezení základních makroekonomických indikátorů a následné zkoumání vývoje jednotlivých ukazatelů v období od roku 2013 až do roku 2022 ve Spolkové republice Německa. Mezi tyto indikátory patří především hrubý domácí produkt, inflace, nezaměstnanost či platební bilance. Tyto ukazatele jsou důležité pro vývoj ekonomiky nejen samotného státu, ale také pro postavení dané země v mezinárodních poměrech. Hrubý domácí produkt se využívá jako měřítko pro posouzení hospodářského výkonu daného státu. Jakmile dojde k růstu HDP, značí to ekonomický růst země. Míra inflace má vliv na rychlost zvyšování cen statků a služeb a na ekonomiku může mít velmi negativní dopad. Míra nezaměstnanosti je další z indikátorů, která může mít při její vysoké míře negativní vliv na osoby žijící v daném státu i na celou jeho ekonomiku. V případě, kdy je nízká zaměstnanost osob, dochází k potencionálnímu snižování spotřebních výdajů domácností a následnému negativnímu vlivu na státní rozpočet z důvodu zvyšujících se finančních podpor v nezaměstnanosti. U lidí bez zaměstnání také následně hrozí například zvýšená kriminalita či jiné sociální problémy. Nadále platební bilance pojednává o transakcích mezi sledovaným státem a zahraničím. Může být spojena s exportem a importem zboží či jinými kapitálovými nebo finančními transakcemi.

Cílem práce je určit, jak si německá ekonomika, během již zmíněného období, vedla, jak ustála pandemii covidu-19 či do jaké míry ji ovlivnil probíhající válečný konflikt na území Ukrajiny. Teoretická část bakalářské práce je zaměřena na definování základních makroekonomických indikátorů. Analytická část je poté věnována konkrétnímu vymezení indikátorů v rámci Spolkové republiky Německa. Závěrem jsou shrnuty zjištěné informace, podle kterých je odvozen skutečný současný stav německé ekonomiky.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je zhodnotit vývoj jednotlivých makroekonomických ukazatelů Spolkové republiky Německa a zhodnotit tak současnou ekonomiku sledovaného státu.

2.2 Metodika

Teoretická část práce se zabývala vysvětlením jednotlivých makroekonomických pojmů. Byl popsán hrubý domácí produkt, rozdíl mezi nominálním a reálným HDP, jeho metody měření a hrubý národní produkt. Dále byla popsána inflace, její druhy a měření či jaké příčiny inflaci předcházejí a jaké důsledky mohou následovat. Obdobně byl popsán i makroekonomický ukazatel nezaměstnanosti. V závěru teoretické části byla rozebrána platební bilance, a zároveň byla kapitola doplněna o měnový kurz, jeho pohyby a měnový trh. K definování a vysvětlení těchto ukazatelů byly použity ověřené knižní zdroje.

Následovala analytická část, která se zabývala vývojem makroekonomických indikátorů ve Spolkové republice Německa v období let 2013 až 2022. Výše uvedené ukazatele byly rozebrány prakticky vzhledem k vývoji v Německu za posledních deset let. Kapitola analýzy byla obohacena o vývoj investic, měnového kurzu a německého zahraničního obchodu. V analytické části byly pro lepší představu hodnot v několika kapitolách vytvořeny také grafy a tabulka. Data pro vytvoření grafů a tabulky byly převzaty z relevantních zdrojů, jako například OECD nebo The World Bank. Graf číslo 1 popisoval vývoj hrubého domácího produktu a hrubého domácího produktu per capita v rozmezí let 2013 až 2021. Graf číslo 2 zobrazoval meziroční vývoj inflace v letech 2013 až 2022, dále graf číslo 3 navazoval na zvyšování cen v důsledku inflace. Graf číslo 4 představoval průměrnou roční míru nezaměstnanosti, taktéž od roku 2013 do roku 2022. Graf číslo 5 zobrazoval procentuální podíl německého importu a exportu na HDP v období let 2013 až 2022. Posledním graf, který byl vytvořen, je graf číslo 6, který zobrazoval vývoj přímých zahraničních investic v rozmezí let 2013 až 2021. V analytické části byla také použita již zmíněná tabulka (tabulka číslo 1), která značila vývoj německého státního rozpočtového salda a státního dluhu jako procentuální podíl na hrubém domácím produktu. V případě některých grafů byly použity pouze hodnoty do roku 2021 z důvodu prozatímní nedostupnosti dat pro rok 2022.

3 Teoretická východiska

Tato část obsahuje teoretické definování a vysvětlení jednotlivých makroekonomických indikátorů. Konkrétně se jedná o základní ukazatele, mezi které patří hrubý domácí produkt, inflace, nezaměstnanost nebo platební bilance. Kapitola dále obsahuje také vysvětlení a popsání měnového kurzu či měnového trhu.

3.1 Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt (zkráceně HDP) je makroekonomickým ukazatelem, který udává výkonnost ekonomiky daného státu za dané období. HDP také vypovídá o průměrné životní úrovni státu. Ve většině případů se jeho hodnota určuje v ročním intervalu a zahrnuje nově vyprodukované statky či zprostředkované služby. Jedná se nicméně pouze o nově vytvořené statky. Do hodnoty HDP nelze zahrnout například dlouhodobý movitý majetek, který má dlouholetou spotřebu, protože byl vyprodukován v minulých letech. Například při prodeji starého nábytku lze do hodnoty hrubého domácího produktu zahrnout pouze částku, která byla zákazníkovi účtována za služby přepravy či stěhování nábytku, nikoli částku, za kterou byl nábytek sám o sobě prodán (Holman, 2002).

Ke zjištění výkonnosti státu používáme veličiny, které jsou obecně nazývány makroekonomickými ukazateli. Hrubý domácí produkt je jedním z nich, a zároveň dokáže nejlépe určit, jak si vede ekonomika daného státu. Obecně se jedná o hodnotu vyjadřující tok statků a služeb vytvořených výrobními faktory národního hospodářství. V jeho určení není důležité, kdo je vlastníkem daných výrobních faktorů. Může se jednat o občany příslušného státu, ale zároveň také o cizince (Konečný, 2006).

Pro správný výpočet hrubého domácího produktu je důležitý rozdíl mezi finálním produktem a meziproduktem. Finálním produktem rozumíme takový produkt, který je již vytvořen ke konečné spotřebě a nesměřuje dále na zpracování. Meziproduct je naopak produkt, který byl během sledovaného období vytvořen, nicméně byl dále využit pro další zpracování.

3.1.1 Nominální a reálný produkt

Výše hrubého domácího produktu je měřena v peněžních jednotkách, nikoli v kusech či kilogramech. Chceme-li zjistit celkovou sumu za vyrobené zboží, násobíme množství statků jejich cenou a následně sečteme (Holman, 2002).

Nominální HDP vyjadřuje hodnotu statků a služeb vyprodukovaných v daném období v tržních cenách. Produkt je tedy ovlivněn inflací, protože hodnota zboží se rok od roku mění. Ve výsledku může být finální produkce v minulém období stejná jako v běžném, ale hodnota HDP je vyšší vlivem zvyšování cen (Dornbusch, 1994).

Reálný HDP je měřen v cenách stálých, jeho hodnota je tedy tzv. „očištěna“ o inflaci. V praxi je tedy množství statků za tento i za předešlý rok vypočítána v cenách minulého roku (Dornbusch, 1994).

3.1.2 Metody měření HDP

Pro zjištění hodnoty hrubého domácího produktu lze postupovat pomocí 3 způsobů, konkrétně metodou výrobní, výdajovou či důchodovou (Brčák a kol., 2020).

1) Výdajová metoda

Při použití této metody měříme HDP pomocí součtu čtyř hodnot. Jedná se o **spotřební výdaje (C)**, **investiční výdaje (I)**, **výdaje vlády na nákup statků a služeb (G)** a **čistý export (NX)**. Součtem těchto údajů dokážeme určit hodnotu celkového produktu (Jurečka, 2017).

$$HDP = C + I + G + NX$$

2) Důchodová metoda

Důchodová (příjmová) metoda vychází z příjmů ekonomických subjektů. Tento způsob se tedy zakládá na součtu důchodů, které byly na tvorbu HDP použity (Jurečka, 2017).

$$HDP = mzdy\ a\ platy\ (včetně\ ostatních\ náhrad\ zaměstnancům) + \\ zisky\ firem + renty + čisté\ úroky + amortizace + nepřímé\ daně - subvence$$

Příjmy z nemovitostí jsou vyjádřené pomocí **rent**, **čisté úroky** jsou saldem získaných a vynaložených úroků a **subvence** jsou takzvaným transferovým příjmem. Jedná se o částku, která musí být z hodnoty HDP odstraněna, jelikož příjemce nijak nenahradil tento důchod v podobě produkce. **Amortizací** rozumíme znehodnocení kapitálu (Brčák a kol., 2020).

3) Výrobní metoda

Hrubý domácí produkt je zde vyjádřen jako suma přidaných hodnot jednotlivých institucionálních sektorů a čistých daní. Součtem přidaných hodnot rozumíme odečtení mezipotřeby od celkové produkce. Čisté daně jsou vyjádřeny jako rozdíl mezi daněmi z produktů a dotacemi (Brčák a kol., 2020).

$$HDP = hodnota\ produkce - mezipotřeba + daně\ z\ produktů - dotace$$

3.1.3 Hrubý národní důchod

Hrubý národní důchod (angl. Gross National Income) je souhrnem všech finálních statků a služeb vyprodukovaných za použití národních výrobních faktorů (Brčák a kol., 2020).

Hodnota HDP je převážně používána ve státech západní Evropy, naopak v Severní Americe se využívá často pojem **hrubý národní produkt** (HNP). Tento makroekonomický ukazatel vyjadřuje rovněž hodnotu jako HDP, ale s tím rozdílem, že se jedná pouze o výrobní faktory, které jsou vlastněny občany příslušné země bez ohledu, zda své statky a služby vyprodukovali na území sledované země či v zahraničí (Konečný, 2006).

3.2 Inflace

Pojem inflace vyznačuje trvalý růst cenové hladiny statků. Postupem času se inflace stala součástí chodu ekonomiky, nicméně podstata peněz je kvůli ní ohrožena. Pokud dojde k inflaci, dochází k prohloubení příjmových nerovností mezi lidmi, kteří jsou následně nuceni bojovat za udržení svého reálného důchodu (Vlček, 2016).

Inflaci tedy rozumíme obecné zdražování statků a služeb, znehodnocení peněz (vkladů) a je projevem ekonomické nerovnováhy (Brčák a kol., 2020).

Při narůstání cenové hladiny si ekonomické subjekty mohou například za svůj příjem koupit menší množství zboží, než které si mohli dovolit dříve. Je však důležité zdůraznit, že pokaždé, kdy dojde ke zvyšování ceny zboží, nemusí se nutně jednat o inflaci. Tržní ceny zboží se obecně v průběhu času mění. Některé se mohou zvyšovat, některé naopak snižovat. Nicméně při skutečné inflaci se zvyšují v průměru ceny všech statků a služeb (Vlček, 2016).

Deflace je opakem inflace, jedná se tedy o snižování cenové hladiny. Během ní dochází k útlumu dané ekonomiky. Například pro firmy však deflace není pozitivní, často je doprovázená krachem firem a následným zvyšováním nezaměstnanosti (Brčák a kol., 2020).

3.2.1 Měření inflace

Inflaci můžeme vnímat dvěma způsoby, a to jako trvalý růst cenové hladiny nebo pokles kupní síly peněžní jednotky. K měření inflace využíváme cenové indexy, mezi které patří deflátor HDP, index spotřebitelských cen (CPI) a index cen výrobců (PPI) (Holman, 2002).

Deflátor HDP

Jedná se o souhrnný index, který měří vývoj cenové hladiny statků a služeb, které byly dovezeny či vyprodukovány v ekonomice daného státu za určitou dobu. Pro výpočet deflátoru můžeme použít jeden ze dvou svou způsobů, tj. výdajový způsob či je možno vycházet z produktové metody (Rojíček, 2016).

Index spotřebitelských cen (CPI)

Důležitou součástí indexu spotřebitelských cen je takzvaný **spotřební koš**. Jedná se o soubor všech statků a služeb, které nakoupí a spotřebuje běžná domácnost. Index CPI tak pracuje s hodnotou nákladů, které byly potřeba vynaložit na nákup spotřebního koše, a srovnává ji s náklady na spotřební koš z minulého (základního) roku. Základním rokem tak rozumíme rok, který byl námi určen jako výchozí (Jurečka, 2017).

Výpočet hodnoty spotřebního koše lze provést jako součet jednotlivých složek v daném roce. Každé složce je potřeba přiřadit váhu z důvodu odlišného vlivu na spotřebu. Jednotlivé statky mají jiný vliv na rozpočet domácnosti, proto je důležité přiřadit vyšší váhu například chlebu, který běžná domácnost kupuje často, oproti jinému zboží, které rodina kupuje pouze zřídka (Brčák a kol., 2020).

Index cen výrobců (PPI)

Index PPI je také označován indexem velkoobchodních cen. Výpočet jeho hodnoty je prováděn na podobný způsob jako CPI, nicméně zde pracujeme s pevnými váhami, které jsou určeny dle struktury tržeb z prodeje. Podle PPI jsme také schopni předpovědět jaké změny cenové hladiny mohou nastat v příštím období (Brčák a kol., 2020).

3.2.2 Typologie inflace

Inflace je jevem velmi složitým a má na ekonomiku veliký vliv. Jakmile je potřeba hodnotit, jak moc je velký její vliv, je důležité znát jednotlivé typy inflace. Pro klasifikaci typologie jsou používána různá kritéria. Podle míry intenzity je inflace dělena na mírnou, pádivou a hyperinflaci.

1) Mírná inflace

Mírná, či také plíživá, inflace nastává při znehodnocení měny během jednoho roku do maximálně 10 %. Tento druh inflace nijak výrazně nenarušuje chod ekonomiky daného státu. Lidé si udržují své peněžní úspory na spořicích účtech, tržní subjekty jsou nadále ochotny uzavírat i dlouhodobé smlouvy v dané měně a v neposlední řadě stoupá hodnota nominálního i reálného produktu.

2) Pádívá inflace

Hodnota inflace zde dosahuje až dvouciferných čísel. Výkonnost ekonomiky státu se výrazně snižuje a ceny rostou vysokou rychlostí. Lidé začínají ztrácet důvěru v danou měnu, proto raději své peníze přesouvají do podoby nemovitostí, drahých kovů, či jiných hmotných statků. Peníze obecně ztrácejí kupní sílu a přestávají plnit svou funkci.

3) Hyperinflace

Jakmile dojde ve státě k hyperinflaci, nastává tak růst cenové hladiny až o tisíce procent. Měna naprosto ztrácí svou funkci. Lidé mohou začít používat spíše zahraniční měnu či se vrátit zpět k naturálnímu výměnnému obchodu a peníze jsou tak nahrazeny zbožím (Vlček, 2016).

Inflaci dále dělíme podle prvotních impulzů na poptávkovou a nabídkovou.

U **poptávkové inflace** označujeme jako prvotní impulz nadměrný růst agregátní poptávky nad agregátní nabídkou. Tento jev nastává v případě, kdy domácnosti či stát chtějí spotřebovat větší produkt, než jaký je schopna daná ekonomika vytvořit. Nabídka produktu je tedy nižší a firmy zvyšují své ceny (Brčák a kol., 2020).

Cenový růst zboží je účinnou metodou pro snížení poptávky po statku, a tedy pro zpětné vyrovnaní nabídky a poptávky. Růst cen způsobuje snížení kupní síly.

Nákladová inflace je prvotně způsobena růstem nákladů na výrobu statků, což vyplývá ze samotného názvu. Náklady, v podobě cen materiálu či náhrad zaměstnancům na práci, se zvýší, a tím se zvýší i ceny za samotné zboží. Na růst cenové hladiny tedy nemá žádný vliv převaha agregátní poptávky nad nabídkou, naopak se ekonomika může nacházet pod úrovní svého potencionálního produktu (Jurečka, 2017).

3.2.3 Příčiny a důsledky inflace

Inflace je obecně způsobena skutečností, kdy v dané ekonomice nastává k vyššímu množství peněz v oběhu, než je samotný růst reálného produktu. Samotné příčiny jsou však pokaždé jiné, právě z toho důvodu jsou rozlišované typy inflace (viz. kap. 3.2.2.).

Důležitou roli hraje také nabídka peněz, která je hlavní příčinou rostoucí inflace. Jakmile dojde ke zvýšení investic (např. vládou) do jednoho sektoru, ale zároveň nedojde ke snížení investic do jiného sektoru, dochází tak ke zvýšenému množství peněz v oběhu, čímž vzniká inflace. Dále může dojít ke zvýšení míry inflace při zvyšování mezd, při vysoké míře úvěrů, při vyšších nákladech na výrobu produktů apod. (Jurečka, 2017).

Důsledky inflace mohou být masivní. Změna cenové hladiny peněz má vliv na všechny sektory ekonomiky a narušuje tak chod celého státu. Její konkrétní následky mohou být následující:

- Negativní dopad na příjemce fixních důchodů
- Sociální dopady
- Změny měnového kurzu
- Snižování reálné hodnoty bohatství
- Nejistota v ekonomickém prostředí.

Při inflaci ztrácejí peníze svou hodnotu a nejsou tak schopné plnit svou funkci jako dříve. V praxi to znamená, že v současné době jsme si za určitou peněžní částku schopni pořídit menší objem zboží, než bychom byli před rokem při stejné peněžní částce. Zvyšující se míru inflace pravděpodobně mohou ocenit pouze dlužníci, kteří si v minulých letech půjčili určitý objem peněz. Na druhou stranu věřitelé trátí.

Při příjmu fixního důchodu nastává během inflace k problému pro jeho příjemce z důvodu snižující se kupní síly. S tímto faktem souvisí i sociální problémy, jelikož nižší vrstvy jsou závislé většinou právě na fixním příjmu, proto pro ně stoupající inflace představuje velké problémy.

Negativně jsou také ovlivněny úspory, které jsou uloženy na spořicíh účtech. Jakmile míra inflace přesahuje nominální úrokovou míru, dochází tak k znehodnocení peněz vložených na bankovní účty. Obecně se tedy vyplatí peníze vložit do aktiv, jelikož při rostoucí míře inflace roste i jejich hodnota, pro běžné vklady toto pravidlo neplatí (Brčák a kol., 2020).

3.3 Nezaměstnanost

Zaměstnání je jednou z nejdůležitějších součástí každého člověka. Jedním ze základních cílů vlády je právě dosažení plné zaměstnanosti. Místo, kde dochází ke snaze vyrovnat nabídku a poptávku po práci se nazývá **trh práce**. Jeho účelem je propojení volných pracovních míst s potencionálními pracovníky. Zaměstnanost se obecně rovná poptávce firem po práci (Vlček, 2016).

3.3.1 Typologie nezaměstnanosti

Druhů nezaměstnanosti máme několik, nicméně rozlišovat ji můžeme např. podle příčin jejího vzniku na:

1. Frikční
2. Strukturální
3. Cyklickou
4. Sezónní.

Frikční nezaměstnanost je označení pro zcela přirozený jev. K jeho výskytu dochází běžně, například v případě, kdy student dokončí svá studia a začne si hledat práci či pracující člověk, který je ve svém současném zaměstnání nespokojený a rozhodne se tak pracovní poměr ukončit a uzavřít nový, pro něj výhodnější. Jedná se tedy většinou pouze o krátkodobou záležitost (Brčák a kol., 2020).

Lidé během **strukturální nezaměstnanosti** mohou strávit ve fázi nezaměstnanosti i poměrně delší dobu. Jedním z důvodů je jejich přesvědčení o nalezení práce, která odpovídá jejich vzdělání a zkušenostem. Nicméně v průběhu času dochází ke změně ekonomické struktury, a tím pádem se některé dovednosti mohou stát zastaralými (Maitah, 2017).

Cyklická nezaměstnanost může mít velký negativní dopad na ekonomiku, a to z důvodu, že ovlivňuje nezaměstnanost ve všech sektorech. Dochází k ní v cyklech, které nejsou nijak pravidelné a jsou ovlivněny současnou ekonomickou situací státu. Často je vyjadřována jako rozdíl skutečné a přirozené míry nezaměstnanosti.

Typ **sezónní nezaměstnanost** je možno určit již ze samotného názvu. Na některé zaměstnání má vliv roční období, proto tedy hovoříme o sezónní. Jedná se o sektoru zemědělství či turismu (Jurečka, 2017).

3.3.2 Měření nezaměstnanosti

Obyvatelstvo daného státu se dělí na ekonomicky aktivní a neaktivní. Ekonomicky aktivní skupina neboli pracovní síla zahrnuje zaměstnané i nezaměstnané (Brčák a kol., 2020).

Podle definice ČSÚ (Českého statistického úřadu) jsou nezaměstnaní osoby 15tileté a starší, které ve sledovaném období splňovaly podmínky:

- Nebyly zaměstnané
- Aktivně hledaly práci
- Byly připraveny k nástupu do práce.

Mezi ekonomicky neaktivní obyvatele patří studenti, osoby v domácnostech nebo ve starobním důchodu (Brčák a kol., 2020).

Míra nezaměstnanosti patří mezi nejběžnější ukazatel, který je využíván pro výpočet a následné určení stavu na trhu práce (Jurečka, 2017). Jedná se o hodnotu určenou v procentech a vyjádřenou dle následujícího vzorce:

$$u = \frac{U}{L} \times 100$$

Vzorec lze interpretovat jako podíl počtu nezaměstnaných (U) k počtu ekonomicky aktivním (L = součet nezaměstnaných (E) a zaměstnaných (U)) (Vlček, 2016).

Míra nezaměstnanosti je používána také pro zjištění počtu nezaměstnaných osob v jednotlivých krajích či regionech, nemusí se vždy jednat pouze o údaj pro celý stát.

Mezi další ukazatele, které nám jsou schopny určit současný stav trhu práce v daném státě je např. **míra ekonomické aktivity**. Stejně jako míra nezaměstnanosti je určena v procentech a vyjádřena podílem počtu ekonomicky aktivních osob a obyvatel v produktivním věku (Jurečka, 2017).

3.3.3 Důsledky nezaměstnanosti

Vysoká nezaměstnanost následuje hned po inflaci jako jeden z největších ekonomických problémů státu. Jakmile dojde k propouštění, má to vliv na část obyvatel, kterých se tato situace přímo dotýká. Nicméně dopad je velký i na chod státu jako takového. Při vysoké míře nezaměstnanosti je stát povinen platit podporu v nezaměstnanosti, jeho výdaje tedy stoupají. Na druhou stranu nepracující lidé nemohou státu odvádět daně z příjmu, státu tedy klesají příjmy. Klesající příjmy a stoupající výdaje mohou značit schodek státního rozpočtu, který se jeví jako problém.

Nezaměstnanost také vede k určitým **sociálním problémům** společnosti. Běžný je například nárůst kriminality. Lidem s trvale nízkým příjmem se po čase snižuje jejich životní úroveň, a to může vést ke krádežím konkrétního zboží nebo finančních prostředků za účelem zlepšení jejich kvality života.

Problémem pro nezaměstnané osoby může být také ztráta sociálních kontaktů s ostatními. Po ztrátě zaměstnání také člověk může být pod tlakem své rodiny. Všechny tyto problémy mohou být následkem dlouhodobé nezaměstnanosti a zároveň příčinou pro snížení sebevědomí a následného zhoršení psychického i fyzického zdraví (Jurečka, 2017).

3.3.4 Phillipsova křivka

Nezaměstnanost společně s inflací patří mezi důležité složky ekonomiky každého státu. Jejich vztah je vzájemně propojen a vyjádřen pomocí Phillipsovy křivky.

Phillipsova křivka se odráží zároveň od křivky agregátní nabídky, která souvisí s cenovou hladinou statků a služeb a výší produktu. V případě, že bude vytvářena ekonomická snaha o zvýšení produktu v krátkém období, dojde tak ke zvýšení cen zboží a následnému zvyšování inflace. Naopak pro vytvoření většího objemu produktu je zapotřebí

více pracovní síly. Tím tedy lze určit, že zvyšování produktu má za následek snížení míry nezaměstnanosti. To znamená, že v případě menší míry nezaměstnanosti vzniká vyšší inflace. Při snižování inflace se poté naopak zvýší míra nezaměstnanosti (Mankiw, 2009).

Phillipsova křivka je rozdělována podle období na dva typy:

- Krátkodobá
- Dlouhodobá

Krátkodobá Phillipsova křivka zobrazuje vztah mezi inflací, mírou nezaměstnanosti, ale zároveň i mezi mírou růstu mezd. Jakmile nastane nárůst míry nezaměstnanosti, dojde k poklesu cenové hladiny, který bude doprovázen poklesem tempa růstu mezd.

V případě **dlouhodobé Phillipsovy křivky** dochází k situaci, kdy je křivka svislá a drží se stále na úrovni přirozené míry nezaměstnanosti i přes postupně se zvyšující míru inflace. Tomuto předchází posuny krátkodobé křivky, kdy nejprve nastane zvýšení cenové hladiny v důsledku snížené míry nezaměstnanosti. Avšak ta se postupně začne zpět vracet na svou přirozenou míru a cenová hladina zůstane ve stejné výši (Vlček, 2016).

3.4 Platební bilance

Makroekonomický indikátor platební bilance je vyjádřen dokumentem zachycující účetní formou pohyb peněz mezi rezidenty (tuzemci) a nerezidenty (cizinci) dané země za určité období. Tento dokument obsahuje a informuje o mezinárodním pohybu statků, služeb výrobních faktorů a pohledávek a závazků státu během sledovaného období (Vlček, 2016).

Platební bilance je výborným ukazatelem výkonnosti ekonomiky státu. S její pomocí lze určit, jak si stát vede v oblasti hospodářské politiky a zhodnotit vnější ekonomickou rovnováhu. Její interpretace funguje na základě podvojného účetnictví. Platí tedy, že v účetním výkazu musí být platební bilance vždy vyrovnána.

Strukturálně se platební bilance dělí na **vertikální** nebo **horizontální** typ.

V případě **vertikální struktury** je bilance rozdělena do kreditní či debetní skupiny. Jakmile dojde k růstu hodnot na kreditních položkách, vliv na platební bilanci je kladný. V opačném případě, kdy nastanou přírůstky na debetních položkách, dochází k negativnímu dopadu na platební bilanci.

Horizontální členění obsahuje čtyři části:

- Běžný účet
- Kapitálový účet
- Finanční účet
- Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly.

Bilance **běžného účtu** obsahuje součet salda Obchodní bilance a Bilance služeb. Dále se skládá z Bilance prvotních důchodů a z Bilance druhotných důchodů (Brčák a kol., 2020).

Kapitálový účet zahrnuje kapitálové transfery, jako např. převody patentů, licencí či autorských práv, odpuštění dluhů apod. Jedná se o méně podstatnou část platební bilance (Jurečka, 2017).

Položka **finančního účtu** zaznamenává tok peněz jednoho státu do druhého za účelem nakoupení aktiv. Tuto část lze dělit na přímé zahraniční investice, investice do portfolia a jiné investice (Maitah, 2017).

Jak bylo již zmíněno, platební bilance je prováděna pomocí podvojného účetnictví a musí být tedy vždy řádně vyrovnaná. Z toho důvodu pohyby, které nejsou zcela objasněny, jsou započteny do položky Saldo chyb a opomenutí, kurzové rozdíly (Brčák a kol., 2020).

3.5 Měnový kurz

V každém státě mají peníze svoji určitou podobu, o které hovoříme jako o **měně**. Měna je vždy v daném státu řádně schválena a musí se dodržovat určitá pravidla, ať už se jedná o pravidla užívání či ochrany. Každá měna by měla mít určité znaky, podle kterých lze odlišit bankovku pravou od padělané (Brčák a kol., 2020).

3.5.1 Měnový trh

Měna je součástí obchodu jak uvnitř státu, tak mezinárodního. Pro možnost provedení platby v zahraničí je však nutno použít **měnu zahraniční**. Pokud chceme využít cizí měny, je potřeba si ji koupit či vypůjčit. V tomto případě směřujeme na trh, kde cena cizí měny je závislá na poptávce a nabídce. Místo, kde dochází k nákupu a prodeji zahraničních měn nazýváme **měnovým trhem**.

Měnový trh má dvě podoby. Prvním z nich je **trh valut**. Jedná se o trh s fyzickou podobou měn, tj. s bankovkami či mincemi, které se rozhodneme směnit za jinou měnu. K tomuto dochází nejčastěji na pobočkách bank nebo na místech k tomu určených – směnárnách. Druhým typem je **trh deviz**. Zde dochází k nákupu nebo prodeji měny také, avšak v elektronické podobě. Tento typ je v současné době daleko rozšířenější, než je trh valut. Hlavními aktéry devizového trhu jsou bankovní instituce, kde se jedná především o převody z tuzemského bankovního účtu na zahraniční. Na devizový trh existuje zcela volný přístup a jsou zde prováděny rozšířené obchody s cennými papíry nebo akciemi.

V návaznosti na devizový trh, který probíhá pouze v elektronické formě, byla vytvořena i zcela umělá platidla, tzv. digitální měna. V současnosti je jednou z nejznámějších kryptoměn (tj. část digitálních měn) bitcoin (Jurečka, 2017).

3.5.2 Měnové kurzy

Měnový kurz určuje vztah mezi jednotlivými měnami, jinak řečeno vyjadřuje, kolik jednotek měny musíme vynaložit na nákup jiné měny. Kurzy mezi měnami jsou určovány na devizovém trhu (Vlček, 2016).

Zápis měnového kurzu lze provádět dvojím způsobem:

- **Přímým zápisem kurzu** – určuje kolik jednotek tuzemské měny je potřeba vynaložit na nákup jedné jednotky zahraniční měny
- **Nepřímým zápisem kurzu** – vyjadřuje cenu domácí měny v měně zahraniční, tj. kolik jednotek cizí měny musíme vynaložit na nákup jedné jednotky naší měny (Brčák a kol., 2020).

Nominální měnový kurz sleduje vývoj kurzu měn v běžných cenách, jedna jednotka měny je vyjádřena daným počtem jednotek měny jiné. **Reálný měnový kurz** je pak sledován v cenách stálých, kdy sílu dané měny je možno určit poměrem při směně dvou statků mezi státy (Jurečka, 2017).

3.5.3 Nabídka a poptávka po měně

Vývoj kurzu mezi měnami je vyjádřen momentálním vztahem mezi nabídkou a poptávkou v závislosti na kurzu určovaného v běžných cenách (tzv. nominálních).

Na hodnotu domácí měny mají, ze strany **poptávky**, vliv například vývozci zboží a služeb do zahraničí, kteří přijímají měnu zahraniční a následně ji směňují na domácí. Dalším ovlivňujícím faktorem mohou být investice do hmotného majetku, cenných papírů nebo akcií, které pochází od zahraničních investorů.

Naopak, **nabídka** po domácí měně je vytvářena přesným opakem – vliv mají dovozci statků a služeb, kteří své vynaložené náklady hradí v měně zahraniční, případně domácí investoři, kteří vloží své peníze do aktiv v zahraničí (Brčák a kol., 2020).

3.5.4 Pohyby kurzů

Na nabídku a poptávku po měně jsou vázány následující pojmy: **apreciace** (zhodnocení) a **depreciace** (znehodnocení) měny.

Při **posílení měny** dochází k situaci, kdy jsme schopni vynaložit menší počet domácí měny na nákup jednotky měny zahraniční, hodnota kurzu v tomto případě klesá. K apreciaci domácí měny dochází v případě, kdy roste poptávka nebo klesá nabídka. Roste také její kupní síla, pro obyvatele ze zahraničí je v tomto případě domácí měna drahá, protože při zhodnocení měny si za stejnou peněžní částku lze pořídit menší objem statků či služeb než při jejím znehodnocení.

Znehodnocení měny (neboli její oslabení) funguje na opačném principu oproti zhodnocení. Kupní síla měny klesá, je potřeba vynaložit vyšší objem jednotek domácí měny při nákupu jednotky zahraniční měny. Oslabení měny může být zapříčiněno sníženou poptávkou či zvýšenou nabídkou domácí měny. Kurz měny následně klesá, nicméně pro cizince se naše měna stává levnější (Brčák a kol., 2020).

Státní činitel, který je schopen ovlivnit měnový kurz, je **centrální banka**. V případě, kdy banka začne vykupovat z oběhu domácí měnu, a naopak prodává více měny zahraniční, podporuje tak pokles kurzu a zhodnocení měny. V opačném případě, ve kterém se centrální banka snaží o podporu růstu kurzů, začne nakupovat zahraniční měnu. Dochází tak ke zvyšování rezerv zahraniční měny, zvyšování množství domácí měny v oběhu ekonomiky a jejímu následnému znehodnocení (Brčák a kol., 2020).

4 Analytická část

V této části jsou uvedeny v první řadě obecné informace o Spolkové republice Německo, pro její bližší poznání. Dále je popsán vývoj makroekonomických ukazatelů v německé ekonomice. Průzkum byl proveden pro období v letech 2013 až 2022.

4.1 Obecné informace

Německo, celým názvem Spolková republika Německo, se nachází ve střední Evropě. K roku 2020 počet obyvatel dosahoval na 83,2 miliónů, z toho přes 3 miliony lidí žijí v hlavním městě Berlíně. Berlín je zároveň hlavním a největším městem Německa. Spolková republika je obklopena Norským a Baltským mořem, dále sousedí s Dánskem, Nizozemskem, Belgií, Lucemburskem, Francií, Švýcarskem, Rakouskem, Českou republikou a Polskem. V Evropě je sedmým největším státem, jeho rozloha je zhruba 357 tisíc kilometrů čtverečních.¹

Německo je parlamentní, federativní republikou. Skládá se ze 16 jednotlivých spolkových republik, při čemž největší je Bavorsko s hlavním městem Mnichovem. Obecně hustota zalidnění se v Německé spolkové republice pohybuje okolo 240 ob./km². Úředním jazykem je zde němčina. Národnostní složení obyvatel zahrnuje z 91,5 % Němce, dále v Německu žijí 2,4 % Turci, z 2,3 % Asiaté a z 2,1 % Afričané. V Německu převažuje římskokatolické, protestantské a muslimské náboženství.

4.1.1 Historie

Zmínky o kmenech Germánů byly zaznamenány již kolem roku 100 n.l., kdy se tyto kmeny začaly usazovat podél řeky Dunaj a Rýn. V 9.století po pádu Karolínského říše došlo ke znovusjednocení do několika vévodství. V 11.století se ke Svaté říši římské připojila i severní Itálie a Burgundsko. Od roku 1517 byla zahájena protestantská reformace proti římskokatolické církvi, která byla spuštěna knězem Martinem Lutherem. Německo jako takové bylo sjednoceno až roku 1871, když zvítězilo ve válce proti Francii. Už od té doby byl Berlín hlavním městem.

Německo hrálo velkou roli v první i druhé světové válce. Z obou válek však vyšlo jako státem poraženým. Po prohře první světové války v roce 1918 následovala ekonomická

¹ Germany. Dostupné z: <https://www.nationsonline.org/oneworld/germany.htm#Countryprofile>

krize. V roce 1933, po vítězství politické strany NSDAP, byl zvolen novým kancléřem Adolf Hitler. Během jeho působení na postu kancléře pak v roce 1939 Německo zahájilo druhou světovou válku vpádem do Polska. Během této kruté války vzniklo spoustu koncentračních a vyhlazovacích táborů, největší se nacházel na území Polska - Osvětim.²

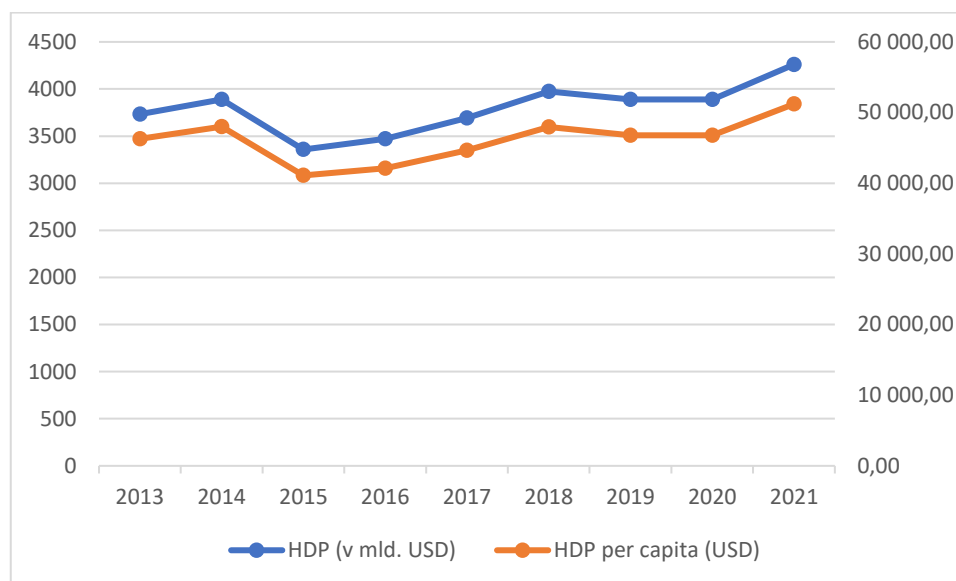
Jedním z hlavních symbolů nedávné německé historie se stala Berlínská zeď, která v letech 1961 až 1989 rozdělila Německo na východ a západ.³

4.2 Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt neboli HDP je jedním ze základních makroekonomických ukazatelů, který nám určuje, jak dobře si daný stát stojí ve své ekonomice. V této kapitole je tedy rozebrán vývoj HDP během let 2013 až 2022.

Společně se samotným HDP patří mezi ukazatele i HDP per capita neboli hodnota hrubého domácího produktu na jednoho obyvatele dané země.

Graf č.1: Vývoj HDP a HDP per capita

Zdroj: TradingEconomics, The World Bank - Vlastní zpracování 2023

Graf číslo 1 zachycuje vývoj hrubého domácího produktu, a zároveň vývoj HDP per capita, jež je zobrazen dle hodnot na pravé svislé ose grafu. Vývoj ukazatelů je v časovém rozmezí od roku 2013 až do roku 2021.

² Německo. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/nemecko/r~i:wiki:1880/>

³ MUNTERMANN, Natalie. Berliner Mauer. Dostupné z: <https://www.planet-wissen.de/index.html>

Německo již v roce 2012 zaznamenalo pokles výkonnosti ekonomiky, a to společně s celou eurozónou. Německo standardně bývá státem, který má nejsilnější ekonomiku ze všech evropských států. V roce 2013 byl pro německou ekonomiku export slabší, než běžně bývá. Nicméně i přes tento fakt se zvýšila alespoň spotřeba domácností i výdaje veřejného sektoru. Celková výše HDP dosáhla v tomto roce 3733,8 miliard USD, oproti předchozímu roku si tedy německá ekonomika polepšila. Ale i přes to byl její nárůst navýšen pouze o 0,4 % a jednalo se o jeden z nejnižších výkonů německé ekonomiky od roku 2009. Již zmíněný slabý zahraniční obchod, konkrétně vývoz, byl hlavním problémem pro německou ekonomiku. Tempo růstu kleslo na 0,6 % a bylo tak sníženo oproti 3,2 % z předchozího roku.⁴

Rok 2014 přinesl Spolkové republice zvýšení hrubého domácího produktu o více než 155 miliard dolarů oproti předchozímu roku. Během roku byly prognózy na čtvrté čtvrtletí téhož roku ve znamení ekonomické stagnace, či dokonce lehké regrese. Důvodem očekávání bylo snížení průmyslové produkce, zakázek i poptávky tuzemské i zahraniční.⁵

Ekonomika Německa v následujícím roce dosahovala poklesu hrubého domácího produktu, který v roce 2015 vykazoval 3357,59 mld. USD. V tomto roce Německo vykazovalo nižší míru nezaměstnanosti. Dalo by se tedy předpokládat, že spotřeba domácností stoupne, a tím pádem i celá německá ekonomika. Vzhledem k poklesu HDP k této situaci však nedošlo.

Německá ekonomika rostla a s ní i hrubý domácí produkt. Pro rok 2016 byl růst HDP dle odhadů zhruba o 1,9 % vyšší než v roce předchozím. Stále rostly výdaje domácností, a to až o 2 %. Stejně tak rostly i vládní výdaje, které se také odráží na hodnotě hrubého domácího produktu. Jejich hodnota činila nárůst až o 4,2 procentního bodu. Jednou z příčin nárůstu vládních výdajů byla v té době probíhající migrační krize.⁶

Následující rok 2017 byl dle zdroje Statistisches Bundesamt (Spolkový statistický úřad) dále docházelo ve Spolkové republice k ekonomickému růstu. Růst dosáhl o 2,2 procentního bodu více než v přechozím roce. Jedním z faktorů ovlivňující výši hrubého domácího produktu byla zvýšená domácí poptávka a zvýšení tak spotřebitelských výdajů.

⁴ Německá ekonomika v roce 2013 rostla tempem 0,4 %, čekalo se 0,5 %. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/ekonomika-politika/nemecka-ekonomika-v-roce-2013-rostla-tempem-04-cekalo-se-05>

⁵ Německá ekonomika v říjnu 2014 [online]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/1272600/Newsletter_OEU___nemecka_ekonomika_10_2014.pdf

⁶ Germany's economy accelerates in 2016. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-38596368>

Ty dosahovaly nárůst až o 2 %, vládní výdaje však vykazovaly nárůst pouze 1,4 %. Dalším faktorem, přispívajícím na výši hrubého domácího produktu, byl vývoj německého exportu. Vývoz byl vyšší až o 4,7 % než v roce 2016, což mohlo také pozitivně přispět na růst německé ekonomiky.⁷

První měsíce roku 2018 přinesly Spolkové republice pokles ekonomiky, který nebyl očekáván. Jednou z příčin na poklesu německé ekonomiky byla údajná rostoucí hospodářská krize. Další obavy byly vyvolány například ze strany Německé centrální banky, která upozornila na pokračující pokles hrubého domácího produktu vzhledem ke stoupajícím nejistotám v rámci členských států Evropské unie, či k narůstajícímu protekcionismu, který se začal v mezinárodním obchodě rozšiřovat. Nicméně i přes nejistotu německé ekonomiky, podle grafu č.1, lze určit, že hrubý domácí produkt pokračoval v růstu, a to na hodnotu 3974,44 miliard amerických dolarů.⁸

Následující rok byl ve znamení propadu ekonomiky. Hodnota hrubého domácího produktu v roce 2019 klesla na 3888,23 mld. USD, což byl pokles o necelých 100 mld. dolarů oproti předchozímu roku.

Začínající koronavirová pandemie uvedla v roce 2020 německou ekonomiku do recese. Pandemie zasáhla všechny sektory ekonomiky, především sektor služeb. Jednou z velmi silně poškozených oblastí byla také gastronomie, která byla ovlivněna přísnými hygienickými nařízeními vzhledem k celosvětovému šíření nemoci covid-19. Naopak oblast, ve které došlo alespoň k mírnému nárůstu bylo stavebnictví.⁹

V roce 2021 došlo ke snaze o znovuoživení ekonomiky Spolkové republiky Německa, která utrpěla v předchozím roce v důsledku pandemie úpadek. Úspěchem byla částečně zvýšená výkonnost ve všech sektorech ekonomiky. Na nižší míře se držely výdaje domácností, naopak výdaje státu opět vystoupaly. Hlavním důvodem bylo vynaložení financí státu na antigenních testech, vakcínách či uhrazení nákladů na probíhající testování a očkování.

⁷ Deutsche Wirtschaft wächst auch im Jahr 2017 kräftig. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2018/01/PD18_011_811.html

⁸ Ifo zhoršil výhled německé ekonomiky. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/ifo-zhorsil-vyhled-nemecke-ekonomiky.html>

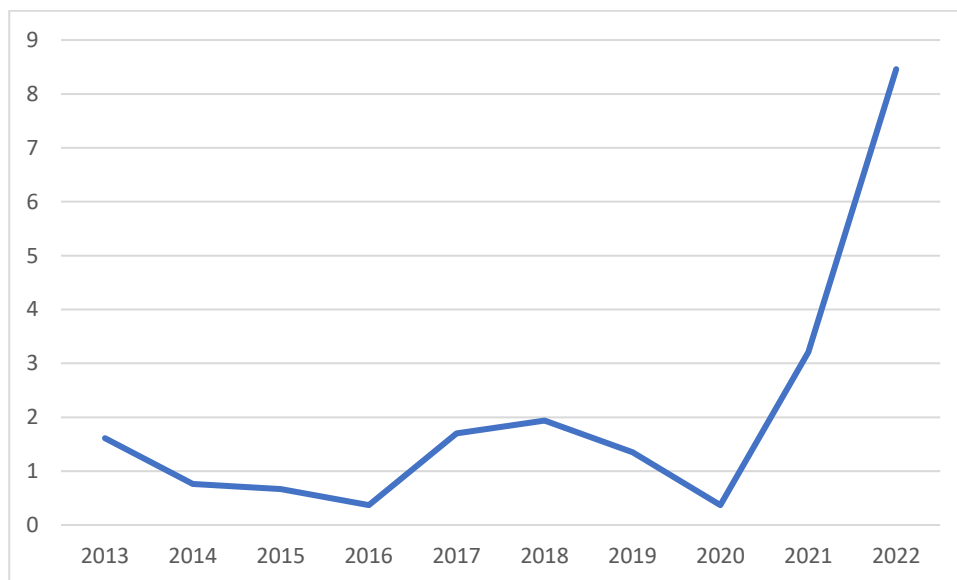
⁹ Bruttoinlandsprodukt im Jahr 2020 um 5,0 % gesunken: Deutsche Wirtschaft im Corona-Krisenjahr 2020 schwer getroffen. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2021/01/PD21_020_811.html

Další náročnou situací, která v roce 2022 následovala již tak poškozenou ekonomiku, byl začínající válečný konflikt na území Ukrajiny. Válka ovlivnila nejen jeden členský stát Evropské unie, ovlivnila tedy i Spolkovou republiku Německo. Tento nepříjemný fakt měl za následek masivní zvýšení cen energií, který doprovázela vysoká inflace a následné zvyšování cen zboží a služeb. Během roku 2022 některé sektory ekonomiky těžily ze skutečnosti upadající pandemie, a tím ukončováním opatření, které omezovaly v předchozích letech například oblast již zmíněného pohostinství. Důsledkem mírnící se pandemie byla zvýšená spotřeba domácností převážně v rámci této oblasti. Jejich vysoké výdaje v tomto roce kompenzovaly léta předchozí.¹⁰

4.3 Inflace

Následující kapitola se zabývá zkoumáním vývoje inflace v časovém období let 2013 až 2022, který nám zobrazuje graf č.2. V současné ekonomické a politické situaci hraje inflace velkou roli. Její hodnota byla ovlivněna několika faktory, které během posledních dvou let značně zapříčinily rychlost znehodnocení peněz.

Graf č.2: Meziroční vývoj inflace v letech 2013-2022

Zdroj: Statista, Vlastní zpracování 2023

¹⁰ Bruttoinlandsprodukt im Jahr 2022 um 1,9 % gestiegen. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2023/01/PD23_020_811.html

Dle hodnot ve výše uvedeném grafu lze určit, že v období 2013 až 2020 hodnota inflace kolísala meziročně zhruba mezi necelým 0,5 procentem až 2 procenty. Zlomovým bodem byl rok 2021, kdy hodnota vystoupala, v porovnání s předchozím rokem velmi rychle, na 3,21 p. b. a během kalendářního roku 2022 se dostala až do výše 8,46 p. b.

Jedním z faktorů, který ovlivnil vývoj inflace, byla pandemie nemoci covid-19, která propukla ve světě na konci roku 2019 a do Evropy se dostala na začátku roku 2020. Průměrná hodnota inflace v Evropské unii činila v roce 2020 0,3 p. b. a během následujícího roku se vytáhla na 2,6 procentního bodu. Ve srovnání se Spolkovou republikou Německo dosáhla EU průměrem menší inflace než Německo jako stát sám o sobě. Značí to tedy německou nadprůměrnou hodnotu inflace.¹¹

Během srpna roku 2021 vystoupala meziročně o 3,4 %, což bylo nejvíce po třinácti letech. V říjnu stejného kalendářního roku inflace dosáhla až 4,6 procent, což je bráno za nejvyšší inflaci od roku 1997. Vliv na index spotřebitelských cen měla například zvyšující se ceny energií. Evropskou unií stanovený cíl míry inflace byl ve Spolkové republice přesažen o dvě procenta.¹²

Další faktor, který ovlivnil německou inflaci, je válka na Ukrajině. Válka mezi Ruskou federací a Ukrajinou začala probíhat od února roku 2022. Její dopad je na ekonomiku je rozsáhlý a následky této války zapříčinily rostoucí inflaci jak ve Spolkové republice Německa, tak i v ostatních evropských státech. Hlavním tématem v tomto roce bylo, v důsledku inflace, zvyšování cen potravin či zemního plynu. Již v březnu tohoto roku meziroční růst inflace vystoupal na vysoké hodnoty. Nárůst cen oproti předchozímu měsíci činil 2,5 %. U potravin došlo ke zdražování až o 6,2 procentní nárůst oproti únoru stejného roku.¹³ Nejvyšší hodnota inflace za rok 2022 byla dosažena v říjnu, kdy vystoupala až na 11,6 %. Lze určit, že výše inflace ve Spolkové republice Německa během ekonomické krize v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině činila průměrnou hodnotu vzhledem ke zrychlování inflace ve ostatních státech Evropské unie.

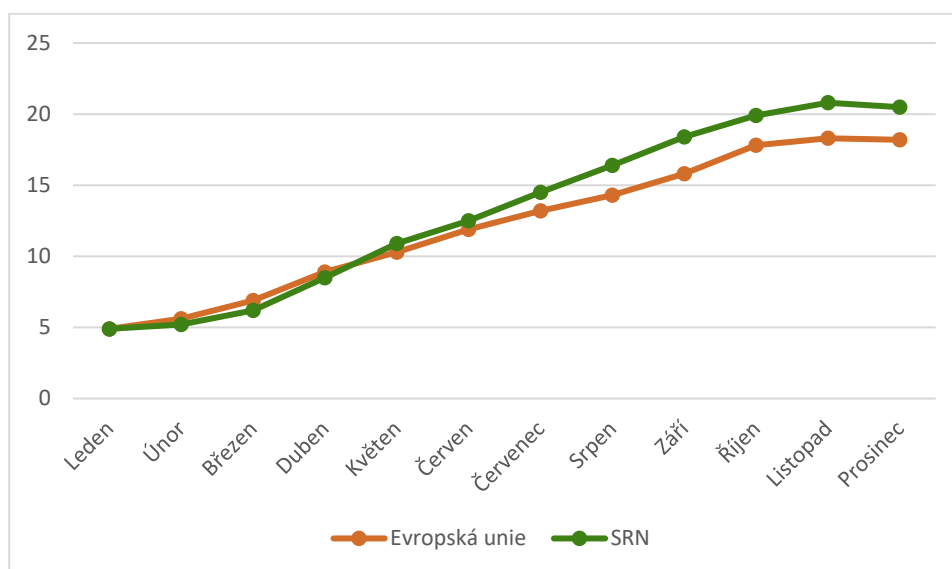
¹¹ LAGARDE, Christine. Rok ve zkratce. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/annual/html/ecb.ar2021~14d7439b2d.cs.html>

¹² Německá inflace se v říjnu vyšplhala na 4,6 procenta. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecka-inflace-se-v-rijnu-vysplhala-na-46-procenta.html>

¹³ Inflace v Německu v březnu zrychlila na 7,3 procenta. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/inflace-v-nemecku-v-breznu-zrychlila-na-73-procenta.html>

Výše inflace v roce 2022 dosahovala historického maxima novodobých dějin Spolkové republiky Německa. Rekordní inflace byla dosud dosažena například v roce 1951, kde výše činila 7,6 %. Dále 7 % míra inflace byla překonána v roce 1973. Od tohoto roku nedošlo k přesažení 7 % hranice. Nicméně během posledních 50 let došlo ke změně výpočtu inflace. Je tedy možné, že pouze kvůli tomuto faktu nebyla 7 % hranice překonána.¹⁴

Graf č.3: Vývoj cen potravin 2022

Zdroj: Eurostat, Vlastní zpracování 2023

Velkou součástí současné světové ekonomické krize bylo zvyšování cen energií i potravin, ke kterému začalo docházet především od března roku 2022. Na postupné zdražování měla vliv již zmíněná válka na Ukrajině. V grafu č.3 je znázorněn vývoj cen potravin v porovnání s měsíci předchozího roku vzhledem k vývoji průměrných cen všech členských států EU. Je patrné, že ceny potravin v SRN se od května roku 2022 dostaly lehce nad průměrnou hodnotu cen vůči státům EU.

¹⁴ ČTK. Německá inflace v prosinci výrazně zvolnila, za celý rok byla ale rekordní. Nezaměstnaných přibýlo, v závěru roku je to běžné. Dostupné z: <https://www.patria.cz/zpravodajstvi/5283362/nemecka-inflace-v-prosinci-vyrazne-zvolnila-za-cely-rok-byla-ale-rekordni-nezamestnanych-pribylo-v-zaveru-roku-je-to-bezne.html>

Součástí zdražování byla i elektřina, která během loňského roku dosahovala vysoké hodnoty. Nejdražší byla elektřina v srpnu, kdy v Německu konkrétně 25.sprna vystoupala na 985 EUR za 1MWh.¹⁵

Již zmíněný válečný konflikt mezi Ruskem a Ukrajinou přivodil německé ekonomice velké škody. Spolková republika a její ekonomický růst v předchozích letech byl také způsoben faktem, že nakupovala od Ruska plyn za nízké částky. Po začátku války došlo ke snaze odloučit se od závislosti na ruském plynu. Tento proces však potrvá pár let. Evropská závislost na ruském plynu během roku 2022 velmi poznamenala jeho cenu. Docházelo k obavám o zastavení dodávek zemního plynu do Evropy.¹⁶

Německo na vysokou inflaci a nárůst cen energií reagovalo spuštěním podpory pro obyvatele a podnikatele. Státní program finančně pomohl jak podnikům, tak ale i například seniorům nebo studentům. Další opatření, která Německo podniklo, bylo například snížení daňových sazeb z pohonných hmot či vysoké snížení cen za celoněmecké jízdné.¹⁷

4.4 Nezaměstnanost

Dalším makroekonomickým indikátorem, který vypovídá o ekonomice státu, je nezaměstnanost. Tento ukazatel je vyjádřen standardně mírou nezaměstnanosti, která je udávána v procentech jako podíl nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu sledovaného státu.

Míra nezaměstnanosti je důležitým faktorem pro sociální úroveň osob žijících na území daného státu. Vysoká zaměstnanost značí, že vysoké procento obyvatel má stálý příjem. To přispívá k potencionálnímu růstu spotřeb domácností, které mají pozitivní vliv na hodnotu hrubého domácího produktu a následně na vývoj celé ekonomiky státu.

¹⁵ Elektřina Německo: ceny a grafy elektřiny v Německu, vývoj ceny elektřiny v Německu 1 MWh.

Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/komodity/cena-elektřiny-nemecko-graf-vyvoje-ceny/1MWh-eur-2-roky>

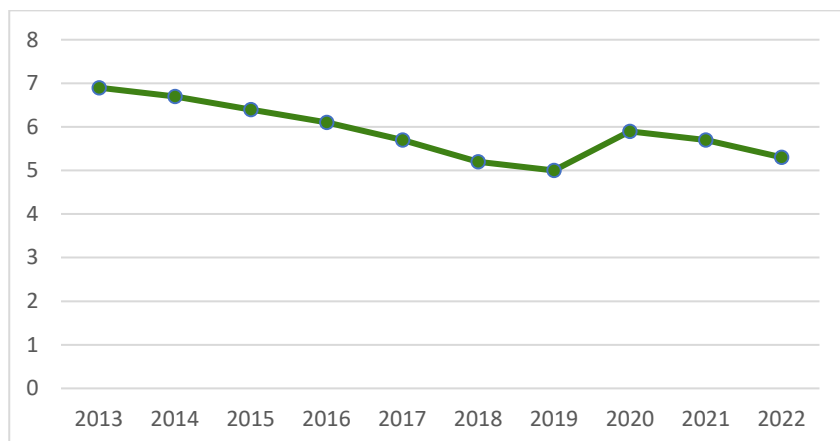
¹⁶ Ekonom: Německá ekonomika se z války bude vzpamatovávat roky. Dostupné z:

<https://www.fxstreet.cz/ekonom-nemecka-ekonomika-se-z-valky-bude-vzpamatovavat-roky.html>

¹⁷ Německo chystá pro obyvatele další balík inflačních úlev za 65 miliard eur. Dostupné z:

<https://www.fxstreet.cz/nemecko-chysta-pro-obyvatele-dalsi-balik-inflacnich-ulev-za-65-miliard-eur.html>

Graf č.4: Průměrná míra nezaměstnanosti v letech 2013-2022

Zdroj: Statista, Vlastní zpracování 2023

Graf průměrné míry nezaměstnanosti zachycuje období v letech 2013 až 2022, ze kterého je patrné, že do roku 2019 klesal podíl nezaměstnaných osob na ekonomicky aktivním obyvatelstvu. Po klesajícím trendu následovalo lehké zvýšení, které nastalo v období pandemie covidu-19 v roce 2020. Od té doby se míra nezaměstnanosti opět začala snižovat.

V roce 2019 Spolková republika Německo zažila nejnižší míru nezaměstnanosti od roku 1990, tedy od znovusjednocení Německa. Hodnota v lednu dosahovala 5 %, v listopadu stejného roku klesla až na 4,8 %. Poptávka po práci se pohybovala na vysoké úrovni, lidem tento fakt přispívá k vyšší životní úrovni a podporuje vyšší výdaje domácností. Vyrůstající spotřeba domácností má obecně za následek růst hrubého domácího produktu, což by mohlo německé ekonomice pozitivně přispět k jejímu růstu. V listopadu ve sledovaném roce počet nezaměstnaných dosahoval hodnoty 2,18 milionu osob.¹⁸

Již v březnu roku 2020 počet nezaměstnaných osob stoupl, nicméně v této době na míře nezaměstnanosti nebyl odražen vliv začínající pandemie, z důvodu stoupající nezaměstnanosti již před začátkem pandemie.¹⁹ Značný rozdíl činil i počet osob bez zaměstnání mezi jednotlivými spolkovými zeměmi. Od dubna téhož roku však začalo docházet k zvyšování nezaměstnanosti, při čemž se míra zvýšila na 5,8 p. b. oproti 5,1 p. b.

¹⁸ Německo překvapila rekordní zaměstnanost. Volných pracovních míst ale meziročně ubylo. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nemecko-si-uziva-rekordni-zamestnanost-volnych-pracovnich-mi/r~0e54cb22129311ea8776ac1f6b220ee8/>

¹⁹ Nezaměstnanost v Německu v březnu bez vlivu viru mírně vzrostla. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nezamestnanost-v-nemecku-v-breznu-bez-vlivu-viru-mirne-vzrostla.html>

z předchozího měsíce.²⁰ Během začínající pandemie začalo docházet k uplatňování tzv. kurzarbeitu (v překladu „krátká práce“, neboli zkrácená pracovní doba). Jedná se o dohodu mezi státem, zaměstnavatelem a zaměstnancem, většinou v období krize, kdy se danému zaměstnanci zkrátí pracovní doba. Stát následně zaměstnanci doplatí chybějící část platu. Kurzarbeit je výhodnou formou podpory pro všechny tři strany. Zaměstnanec se nemusí obávat o ztrátu zaměstnání, zaměstnavatel není nucen propouštět své kvalifikované zaměstnance, které by po skončení krize musel opět zaměstnat, a pro stát takovýto typ podpory znamená menší výdaje, než jaké by byl povinen hradit formou podpory v nezaměstnanosti.²¹

Podle údajů Spolkového statistického úřadu vystoupala v roce 2020 nezaměstnanost až na 6,4 %, a to právě v srpnu. Od srpna počet nezaměstnaných začal opět mírně klesat, avšak začátek následujícího kalendářního roku došlo znovu k lehkému zvýšení na 6,3 p. b. Mírnicí se pandemii následoval i úbytek nezaměstnaných, rok 2021 byl tedy ve znamení klesajícího počtu osob bez práce.

Rok 2022 přinesl opětovné snížení míry nezaměstnanosti, vliv války na Ukrajině na tento makroekonomický indikátor nebyl výrazně zaznamenán. Ze zjištěných údajů lze určit, že vývoj nezaměstnanosti byl v tomto roce pouze lehce kolísavý. Hodnoty dosahovaly rozmezí 5,6 % až 4,9 %. Nejnižší nezaměstnanosti se podařilo dosáhnout v květnu, nejvyšší naopak v srpnu.²² Vzhledem k probíhající válce na území Ukrajiny dochází ke zvýšenému pohybu ukrajinských obyvatel, kteří zamířili i do Spolkové republiky Německo. Lidé prchající před válečným konfliktem, kteří pobývají v SRN, mají také vliv na výši míry nezaměstnanosti. Nebýt této situace, lze hovořit o možnosti menšího procenta počtu nezaměstnaných. V prosinci roku 2022 počet osob bez práce činil necelých 2,5 milionu, jednalo se o přibližně 20 tisíc osob více než v předchozím měsíci.²³

²⁰ Nezaměstnanost v Německu v dubnu vzrostla na 5,8 procenta. Dostupné z:

<https://www.fxstreet.cz/nezamestnanost-v-nemecku-v-dubnu-vzrostla-na-58-procenta.html>

²¹ Co je kurzarbeit? Čtete odkud výraz pochází a kdy byl nástroj využit. Dostupné z:

<https://www.e15.cz/koronahelpdesk-e15/co-je-kurzarbeit-ctete-odkud-vyraz-pochazi-a-kdy-byl-nastroj-vyuzit-1368712>

²² Arbeitslosenquote Deutschland. Dostupné z:

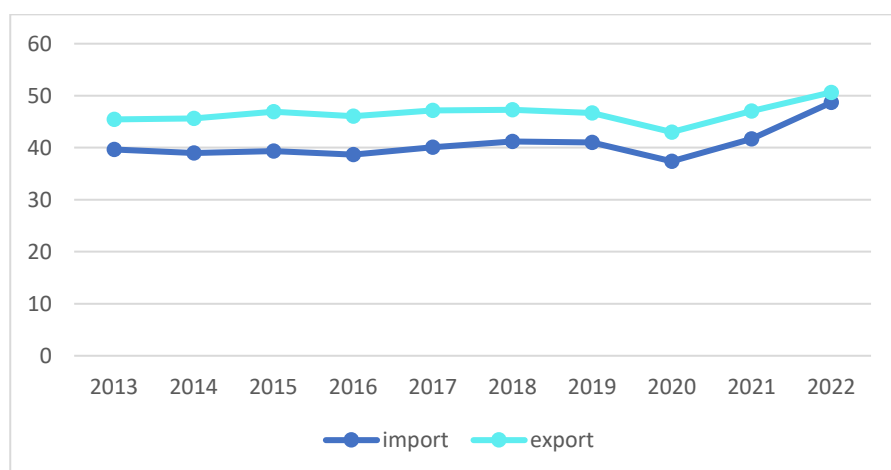
<https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Konjunkturindikatoren/Arbeitsmarkt/arb210a.html>

²³ ČTK. Německá inflace v prosinci výrazně zvolnila, za celý rok byla ale rekordní. Nezaměstnaných přibylo, v závěru roku je to běžné. Dostupné z: <https://www.patria.cz/zpravodajstvi/5283362/nemecka-inflace-v-prosinci-vyrazne-zvolnila-za-cely-rok-byla-ale-rekordni-nezamestnanych-pribylo-v-zaveru-roku-je-to-bezne.html>

4.5 Zahraniční obchod

Tato kapitola je zaměřena na vývoj zahraničního obchodu Spolkové republiky Německa. Nezbytnou součástí zahraničního obchodu jsou pojmy import a export. Import je termínem používaným pro dovoz zboží ze zahraničí. Export je pravý opak, jedná se tedy o vývoz zboží do ostatních států.

Graf č.5: Procentuální podíl importu a exportu na HDP v letech 2013-2022

Zdroj: OECD, Vlastní zpracování 2023

Výše uvedený graf zobrazuje vývoj exportu a importu na procentuálním podílu HDP během sledovaných let 2013 až 2022. V průběhu desetiletého období byl vývoj dovozu a vývozu převážně mírně kolísavý. Celkově měl export vyšší podíl na HDP oproti importu, lze tedy určit, že Spolková republika Německo je z větší části zemí, která více vyváží do zahraničí.

Německo zaujímá třetí pozici v celkovém vývozu a dovozu statků a služeb. V Evropské unii se jedná o nejsilnější ekonomiku, při čemž její zahraniční obchod je orientovaný více na export.²⁴ Hlavní zboží, které Německo vyváží, jsou automobily, balená léčiva, díly a příslušenství pro motorová vozidla či krev nebo antiséra. Nejčastějším zbožím, které se do Spolkové republiky Německo naopak dováží, jsou také automobily, díly pro motorová vozidla a balená léčiva. Hlavním obchodním partnerem Německa jsou Spojené státy

²⁴ Německo. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-souhrnna-teritorialni-informace/2/#2-ekonomika>

americké nebo Čína, z evropských států pak do SRN dováží nejvíce Francie, Nizozemsko či Polsko. Čína a Nizozemí zároveň obsazují i přední příčky mezi státy, které dováží nejvíce surovin a zboží do SRN. Dále mezi dovozce SRN řadíme například Polsko, Francii či Itálii.²⁵

Vysoký exportní přebytek SRN patří mezi témata debat na mezinárodní úrovni. Mocnosti vyjadřují obavy z negativních dopadů na ekonomiku Evropské unie, kdy by nemuselo dojít k dostatečné rovnováze mezi exportem a importem a mohlo to tak ovlivnit celou Evropu.²⁶ Za posledních několik let došlo však k poklesu exportního přebytku zhruba o třetinu. Nejvyšší přebytek byl zaznamenán v roce 2016, kdy Německo v obchodní bilanci (rozdíl mezi vývozem a dovozem) vykazovalo čistý zisk zhruba 248 916 milionů EUR. V roce 2022 se obchodní saldo dostalo na hodnotu 80 miliard EUR, od již zmíněného roku 2016 se postupně saldo tedy snižuje. Příčinou je rychleji se zvyšující import, což přispívá k rovnováze mezi exportem a importem.²⁷ Celkově však dochází k expanzi zahraničního obchodu a k posílení vztahů mezi jednotlivými státy na mezikontinentální úrovni.

Od světové krize v roce 2008 docházelo postupně ke zvyšování obchodu mezi státy. Hodnoty se během sledovaných let pouze mírně zvyšovaly, při čemž během koronavirové krize došlo k lehkému utlumení obchodu, Německo však nezaznamenalo žádný velký propad. Zároveň i rok 2022 byl pro německý zahraniční obchod velmi úspěšný, povedlo se zvýšení exportu o necelých 200 mld. EUR a importu o zhruba 290 mld. EUR. I přes pokles obchodního salda došlo ke zvýšení vývozu i dovozu statků a služeb.

Během sledovaných let se podíl zahraničního obchodu na HDP pohyboval nad 80 %, při čemž docházelo k lehkým výkyvům. Vyšší nárůst proběhl v roce 2017 a 2018, kdy podíl obchodu tvořil hrubý domácí produkt z 88,52 %. Zde došlo ke zvýšení podílu o 3,75 p. b. Naopak k rychlému a prudšímu poklesu došlo v roce 2020 během začátku koronavirové pandemie, kdy se hodnota snížila na 80,4 %. V tomto roce došlo k nejnižšímu podílu zahraničního obchodu na HDP od roku 2011. Během následujícího roku 2021 se opět podíl zahraničního obchodu zvýšil na 88,74 %.²⁸

²⁵ Německý zahraniční obchod v číslech. Santander: Dostupné z: https://santandertrade.com/en/portal/analyse-markets/germany/foreign-trade-in-figures#classification_by_products

²⁶ Außenhandel. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Aussenhandel/_inhalt.html

²⁷ Außenhandel. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Konjunkturindikatoren/Lange-Reihen/Aussenhandel/Irahl01a.html>

²⁸ Germany Trade to GDP Ratio 1970-2023. Dostupné z: <https://www.macrotrends.net/countries/DEU/germany/trade-gdp-ratio>

Již v roce 2014 bylo Německo předmětem kritiky za vysoký exportní přebytek z předchozího roku. Evropská unie má svá pravidla a doporučení na limit exportního přebytku, jehož hodnota by neměla přesáhnout 6 % podíl na HDP daného státu. V roce 2013 se Německu podařilo tuto hodnotu vytáhnout až na 7,3 p. b. Čína, která v té době byla bezpochyby největším světovým vývozcem, měla i přesto exportní přebytek pouze 195 miliard amerických dolarů, téměř o 70 miliard méně oproti Německu. Pro Spolkovou republiku je vývoz jednoznačně pohonem celé ekonomiky, i spousta podniků a firem, které působí na českém trhu, jsou závislí na německé ekonomice a německých produktech.²⁹ Růst zahraničního obchodu v roce 2014 činil 3 % oproti předchozímu roku a bylo tím v té době dosaženo nové maximum. Obchodní saldo přesáhlo hodnotu 200 miliard EUR. Lze tedy tvrdit, že se Spolkové republice v těchto letech dařilo a ekonomika tak dosahovala kladných výsledků. Následně tomu tak bylo i v následujícím roce, kdy dle uvedených hodnot Statistického úřadu vykazovalo Německo nejvyšší obchodní saldo, a to necelých 250 mld. EUR. Nejvíce tento rok SRN dováželo do Spojených států amerických, a naopak nejvíce importovala z Číny, která byla i největším obchodním partnerem následující rok. V něm se podařilo SRN opět pozdvihnout hodnotu exportu i importu, nicméně celkové saldo se oproti předchozímu roku snížilo o necelou miliardu EUR.

V průběhu sledovaného období došlo ve světě k několika událostem, které mohly ovlivnit německý zahraniční obchod, a tak celkový chod ekonomiky. Jednou z příčin je obchodní válka mezi Čínou a USA, která začala vznikat během kampaně bývalého prezidenta USA Donalda Trumpa v roce 2016. Oficiálně však tento spor trvá od roku 2018. Na SRN americko-čínský konflikt vrhl pocit nejistoty stejně jako na celkový zahraniční obchod mezi jednotlivými zeměmi. Zvýšená poptávka zboží převládala v roce 2018 ve třetím kvartálu, kdy pravděpodobně docházelo k doplňování zásob, nicméně konec roku pak doprovázel úpadek.³⁰ Druhou událostí, která mohla ovlivnit německou ekonomiku, byl brexit. Jedná se o odstoupení Velké Británie z Evropské unie, o kterém bylo rozhodnuto v referendu v červenci roku 2016. Jeho dopad na ekonomiku nebyl očekávaný jako závažný,

²⁹ Německo za sebou nechalo Čínu. Zahraniční obchod dosáhl na další rekord. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/nemecko-za-sebou-nechalo-cinu-zahranicni-obchod-dosahl-na-dalsi-rekord-1052680>

³⁰ Obchodní válka mezi Amerikou a Čínou. Dostupné z: <https://biteffect.net/cs/obchodni-valka-mezi-amerikou-a-cinou/>

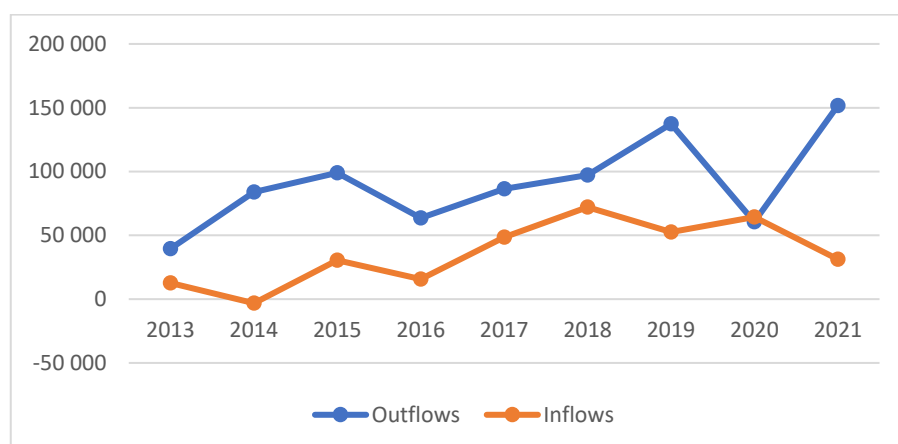
naopak pro mezinárodní vztahy a volný obchod bylo předpokládáno, že by odchod Velké Británie mohl být pro Evropskou unii, a tak i pro Německo, přínosem. Již několik let předtím bylo usilováno o prosazení volného obchodu mezi Evropskou unií a Indií, která patří mezi jednu z velmi rychle rostoucích ekonomik světa. Dohoda by tak mohla Evropské unii brexit vykompenzovat. Britské zájmy byly pro unii překážkou. Z jejich strany byly požadované například určité celní sazby, víza pro indické pracovníky apod. Po tedy zhruba desetiletém období přinesl brexit naději na znovuoobnovení a případné uzavření dohody. Tento fakt byl oznámen i tehdejší německou kancléřkou Angelou Merkelovou.³¹

4.6 Investice

Investice jsou brány jako objem finančních prostředků vložených do cizího majetku za účelem zhodnocení, která však nesou i určitá rizika. Investorem, tedy tím, kdo investuje, může být fyzická i právnická osoba jako jsou banky či jiné instituce a organizace. Osoba má možnost investovat do konkrétního předmětu, ale také do finančních aktiv, mezi které řadíme dluhopisy, akcie apod.³²

Druhy investic lze také rozdělovat na přímé zahraniční investice či portfoliové investice. Přímé zahraniční investice, které jsou předmětem této kapitoly, zahrnují finanční vklad osob či společností do aktiv cizí země, v případě portfoliových investic dochází k investování do akcií společností prostřednictvím burzy.³³

Graf č.6: Vývoj přímých zahraničních investic

Zdroj: OECD, Vlastní zpracování 2023

³¹ Německo chce po brexitu obchodní dohodu mezi EU a Indií. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/nemecko-chce-brexitu-obchodni-dohodu-eu-indii/>

³² Investice. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/financni-slovník/investice>

³³ Druhy investic. Dostupné z: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/cs/content/druhy-investic>

Při zjišťování vývoje přímých zahraničních investic dochází k rozdělování příchozích (inflows) a odchozích (outflows) investic do nebo z daného sledovaného státu, obdobně jako je rozdělován export a import. Graf číslo 6 znázorňuje právě vývoj FDI (Foreign direct investment neboli přímé zahraniční investice) Spolkové republiky Německo v období let 2013 až 2021. Průběh investování, ať už se jedná o příchozí či odchozí investice, nebyl v tomto období stagnující. Naopak hodnoty se neustále měnily a docházelo v určitých letech k velkým výkyvům.

Nejvyšší pokles v otázce příchozích investic zaznamenalo Německo v roce 2021, kdy objem investic činil o 30 miliard USD méně než v roce 2020. Tento rok zároveň došlo k nejvyššímu zvýšení německých investic do zahraničí, kde se hodnota více než zdvojnásobila. Německé FDI jsou obecně více orientovány na investice odchozí než příchozí, začalo tomu tak být především od roku 2008. Období koronavirové pandemie přineslo Německu zvýšení investic do tuzemských firem a podniků, nicméně naopak byl zaznamenán pokles odchozích investic. Důvodem mohly být obavy investorů vkládat své finance do zahraničních firem v průběhu začínající ekonomické krize.

4.7 Měnový kurz

Spolková republika Německo je jednou z několika zemí, která patří do eurozóny. Jedná se o soubor jednotlivých států, které jsou zároveň součástí Evropské unie a které přijaly společnou měnu EU – euro. Německo je součástí eurozóny od 1.ledna 1999, kdy začalo být euro oficiální měnou. Proces přechodu mezi německou markou a eurem trval zhruba 3 roky, německá marka se tedy mohla využít jako platidlo až do konce února roku 2002. Pro přechod mezi markou a eurem byl stanoven pevný kurz, při kterém jedno euro mělo hodnotu 1,95583 DEM.³⁴

Obecným cílem při zavedení eura v zemích Evropské unie bylo hlubší propojení obchodu i celkové ekonomiky mezi jednotlivými členy. Měnová politika leží v rukou Eurosystemu, ten je tvořen Evropskou centrální bankou, která má sídlo právě v Německu, konkrétně ve Frankfurtu nad Mohanem.³⁵

³⁴ Germany and the euro. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/euro/eu-countries-and-euro/germany-and-euro_en

³⁵ Co je eurozóna? Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/euro/what-euro-area_cs

Euro a americký dolar jsou jedny z nejvíce využívaných měn na světě. Při zahraničním obchodu na mezikontinentální úrovni je užívaný převážně americký dolar. Pro jednotlivé státy eurozóny, tedy i pro Německo, je důležitý vývoj kurzu mezi těmito měnami. V průběhu sledovaného období mezi lety 2013 až 2022 docházelo postupně k výkyvům v hodnotách mezi měnami, kdy během roku 2013 a 2014 byl americký dolar vůči euru nejslabší. Hodnota jednoho eura dosáhla maximální nejslabší hodnoty 8.května 2014, a to až 1,3953 USD. V této době však došlo ke zlomu a americký dolar opět začal rapidně posilovat. V následujících dvou letech se tedy kurz pohyboval v rozmezí od 1,04 až 1,15 USD za jedno euro. Vývoj kurzu až do první poloviny roku 2020, který byl ve znamení již zmíněné koronavirové pandemie, byl však v relativně podobných hodnotách v již upřesněném kurzovém rozmezí. Výjimkou byl pouze začátek roku 2018, kde americký dolar zaznamenal opět úpadek a bylo dosaženo přibližně kurzu 1 EUR = 1,25 USD.³⁶ Vliv celosvětové pandemie měl skutečný dopad i na sílu společné evropské měny. V dubnu roku 2020 byly zveřejněny obavy o možném oslabení jednotné evropské měny, přičemž příčinou měla být pandemie, která si vyžádala veliké škody na ekonomikách zemí celého světa.

I pro obyvatele či podnikatele České republiky je důležitý vývoj kurzu mezi jednotnou evropskou měnou a českou korunou. Na české půdě podniká bezpochyby spousta firem, které jsou závislé na vývoji kurzu z důvodu poptávky po jejich zboží ze zahraničí. Obdobně to funguje s firmami v Německu, které vyvážejí své zboží do okolních států, včetně České republiky. I jejich poptávka po statcích je ovlivněna kurzem EUR/CZK. V průběhu sledovaného období docházelo k ne vždy pravidelnému kurzovému vývoji. Rok 2013 přinesl posílení eura, kdy hodnota české koruny vystoupala z přibližně 25,5 CZK/EUR až na 27,5 CZK/EUR. Oslabení koruny bylo tedy o 2 koruny za jedno euro, což Německu mohlo přinést větší zájem po importu českého zboží. Naopak pro Spolkovou republiku znamenalo teoretický pokles poptávky po jejich exportu. Nejsilnější hodnotu mělo euro v lednu roku 2015, kdy česká koruna oslabila až na 27,895 CZK/EUR. V srpnu stejného roku se však podařilo české koruně opět zesílit na přibližně 27,04 CZK/EUR a kurz od té doby stagnoval po dobu následujících dvou let. Od března roku 2017 opět začala česká koruna sílit a druhá polovina téhož roku přinesla příznivý vývoj právě pro českou korunu,

³⁶ US dollar (USD). Dostupné z:

https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.cs.html

kdy se kurz držel okolo 25,5 CZK/EUR. Během sledovaného období došlo k nejrychlejšímu zesílení eura v době začátku koronavirové pandemie. Od února roku 2020 do dubna 2020 se podařilo oslabit koruně o 2,2 CZK/EUR. Od druhé poloviny roku 2020 začalo docházet k opětovnému oslabení eura a koruně se tak začalo dařit. Přelom roku 2022 a 2023 přinesl koruně pozitivní vývoj a její hodnota byla stanovena na přibližně 24 CZK/EUR.³⁷

4.8 Platební bilance

Platební bilance je dalším makroekonomickým ukazatelem, podle kterého lze zjistit stav ekonomiky dané země. Platební bilance obecně zahrnuje několik jednotlivých účtů – běžný, kapitálový a finanční. V rámci běžného účtu, který bude tématem této kapitoly, se jedná o záznam všech transakcí mezi sledovaným státem a zeměmi, se kterými stát obchoduje.³⁸

Běžný účet Spolkové republiky Německa za posledních deset sledovaných let, navzdory občasnému kolísání, nabíral na své hodnotě. V roce 2013 dosahovala jeho platební bilance přibližně 244 724 mil. USD, od té doby se zůstatek pouze zvyšoval. Již o dva roky později bylo Německo v pořadí třetím členským státem Evropské unie, ve které došlo k nejvyššímu přebytku běžného účtu v poměru na HDP v absolutním vyjádření, a to přibližně 8,5 %. Zároveň bylo Německo společně s Nizozemím, Irskem, Itálií a Finskem jedinými členskými státy Evropské unie, které vykazovaly v roce 2015 přebytek na běžném účtu za služby.³⁹

Rok 2018 byl rokem, kdy se předpokládalo, že Německo bude již třetím rokem za sebou vykazovat nejvyšší přebytek na běžném účtu, což vypovídá o jeho postavení v rámci obchodu. Očekávaná hodnota přebytku měla být dosažena na hodnotu 299 miliard dolarů, ve skutečnosti dle zdroje OECD vystoupal přebytek až na 315 miliard amerických dolarů. Vyjádření bilance je často převáděno na procentuální poměr vzhledem k hrubému domácímu produktu. V tomto roce měl být dle přechozích odhadů přibližně ve výši 7,8 %. Nicméně od roku 2011 začalo být doporučováno nepřekročení 6 procentní hranice hrubého

³⁷ Graf EUR / Kč. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/grafy/CZK-EUR/>

³⁸ Current account balance (indicator). Dostupné z: <https://data.oecd.org/trade/current-account-balance.htm#indicator-chart>

³⁹ Statistika platební bilance. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Statistika_platebn%C3%AD_bilance

domácího produktu. Fakt, kdy Německo hranici překročí, může být následně motivem pro vyvolání mezinárodní kritiky.⁴⁰

Dva propady byly zaznamenány v roce 2020 a 2022, přičemž propad v roce 2022 byl výrazně ovlivněn započatým válečným konfliktem na území Ukrajiny. Bilance běžného účtu v květnu a srpnu dosahovala velmi nízkých hodnot vzhledem k německému standardu, a to pouze 750 miliónů EUR (květen 2022) a 880 miliónů EUR (srpen 2022). Snížený přebytek byl však podle ekonoma banky ING Carstena Brzeskiho způsobený zvyšujícími se cenami energií, nikoli zvýšenou domácí poptávkou. Klesající přebytek tedy označil za špatný.⁴¹

4.9 Veřejné financování a státní rozpočet

Tato kapitola zkoumá vývoj veřejného financování a státního rozpočtu Spolkové republiky Německa v letech 2013 až 2022.

Německo, jak je obecně známo, je součástí nejen Evropské unie, ale také eurozóny. Znamená to, že jejich měnou je jednotná evropská měna – euro. Evropská unie je založena na určitých předpisech, které jsou součástí Maastrichtské smlouvy neboli Smlouvy o Evropské unii. Každá členská země je tedy povinna poskytovat informace o stavu svého vládního rozpočtu a dluhu. V rámci členství v eurozóně jsou státy povinny také dodržovat takzvaná maastrichtská kritéria, která zakazují překročení vládního deficitu do výše tří procent hrubého domácího produktu daného státu. S vládním dluhem funguje obdobný zákaz, v tomto případě však nesmí přesáhnout dluh 60 % hrubého domácího produktu státu.⁴² Spolková republika je v rámci těchto pravidel nucena předkládat stav rozpočtového salda a dluhu vždy jednou během půl roku, konkrétně na přelomu měsíců březen/duben a září/říjen. Data jsou následně kontrolována a zveřejněna. Informace o případném schodku

⁴⁰ Německo bude mít opět nejvyšší přebytek běžného účtu. Spojené státy naopak zůstávají zemí s největším schodkem. Dostupné z: <https://byznys.ln.cz/c1-66220640-nemecko-bude-mit-opet-nejvyssi-prebytek-bezneho-uctu-spojene-staty-naopak-zustavaji-zemi-s-nejvetsim-schodkem>

⁴¹ Přebytek obchodní bilance Německa v srpnu klesl nejnižší od roku 1992. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/prebytek-obchodni-bilance-nemecka-v-srpnu-klesl-nejniize-od-roku-1992.html>

⁴² Notifikace vládního dluhu a deficitu nejsou kouzla. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/notifikace_vladniho_dluhu_a_deficitu_nejsou_kouzla

či přebytku státního rozpočtu zpracovává Spolkový statistický úřad, výši dluhu pak Bundesbank. Za správnost údajů nese odpovědnost Spolkový statistický úřad.⁴³

Rozdíl mezi příjmy a výdaji státního rozpočtu je definován jako saldo vládního rozpočtu, to může nabývat kladných či záporných hodnot. V případě plusového rozdílu je pak vláda schopna rozdělit více peněz do jednotlivých sektorů ekonomiky, v opačném případě je nucena sektorům peníze ubrat. Přebytek či schodek rozpočtu i státní dluh jsou určovány jako procento hrubého domácího produktu.⁴⁴ Státní dluh je ukazatelem udržitelnosti veřejných financí a jeho výše se odvíjí od hospodaření vlády se státním rozpočtem.⁴⁵

Tabulka č.1: Vývoj státního rozpočtu a státní dluhu v letech 2013-2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo rozpočtu (% HDP)	0,04	0,58	0,96	1,16	1,34	1,95	1,53	-4,33	-3,73
Státní dluh (% HDP)	84,1	83,9	79,8	77	72,4	69,2	67,6	78,4	77,4

Zdroj: OECD, Vlastní zpracování 2023

Tabulka č.1 zobrazuje vývoj státního rozpočtu a státního dluhu v procentech HDP v období let 2013 až 2021. Z tabulky lze určit, že saldo státního rozpočtu ve sledovaném období dosahovalo až do roku 2020 kladných hodnot, a tím tak německá vláda mohla hospodařit s přebytkem. Ten se rok od roku zvyšoval, naopak docházelo k postupnému snižování státního dluhu. Spolková republika tedy dosahovala úspěchu ve veřejných financích, který byl však rokem 2020 narušen.

Již v roce 2013 německá vláda hospodařila s kladným saldem, a to 0,04 % HDP. Spolkové republice se podařilo dosáhnout přebytku státního rozpočtu už v polovině tohoto roku, kdy vláda získala o 3,8 p. b. více peněz na daních, než tomu bylo v předchozím roce.

⁴³ Maastricht-Defizit und -Schuldenstand. Dostupné z:

<https://www.bundesbank.de/de/statistiken/oeffentliche-finanzen/maastricht-defizit-und-schuldenstand>

⁴⁴ General government deficit. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gga/general-government-deficit.htm#indicator-chart>

⁴⁵ General government debt. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gga/general-government-debt.htm>

Německu se podařilo zrychlit ekonomiku a dostat se do přebytku rychleji než některým ostatním členským státům Evropské unie, ve kterých se vyvíjela snaha o ukončení probíhající ekonomické recese. Státní dluh v roce 2013 činil 84,1 % HDP.⁴⁶

Následující rok 2014 činil státní dluh ve Spolkové republice o 0,5 procenta méně než v předchozím kalendářním roce. I přes přetrvávající ovlivnění německého hospodářství ekonomickou krizí, stav ekonomiky vykazoval nárůst. Saldo vládního rozpočtu činilo přebytek přibližně 0,6 % HDP. Cílem německé ekonomiky bylo pokračovat ve snižování státního dluhu a udržování vyrovnaného státního rozpočtu, protože německá stabilita je důležitou součástí celé ekonomiky Evropské unie.⁴⁷

Kladné saldo vládního rozpočtu provázelo Německo i v roce 2015. Finanční přebytek činil podle Spolkového statistického úřadu přibližně 19,4 miliard EUR. Ten je stanoven jako rozdíl příjmů a výdajů státu. Příjmy Spolkové republiky dosahovaly v roce 2015 do výše 1350 miliard EUR, výdaje poté 1330,6 miliard EUR.⁴⁸

Německé hospodářství dosahovalo opětovného růstu i v roce 2016, kdy poklesl státní dluh na 77 % HDP a kladné saldo rozpočtu se podařilo zvýšit až nad hranici jednoho procenta hrubého domácího produktu. Státní peněžní přebytek se dostal na hodnotu 23,7 miliard EUR. Údajně se jednalo o nejvyšší kladné saldo od znovusjednocení Spolkové republiky. K největšímu zlepšení došlo na úrovni sociálního zabezpečení, ve kterém došlo k peněžnímu přebytku v hodnotě 8,2 miliard EUR.⁴⁹

Rok 2017 přinesl Spolkové republice procentuální podíl přebytku rozpočtu na HDP hodnotu 1,34 %. Vládní přebytek znovu vykazoval vyšší hodnotu než v předchozím roce, a to až 36,6 miliard EUR.⁵⁰ Opětovně došlo také k poklesu státního dluhu pod hranici 2 bilionů EUR, dlužná část připadajícího na jednoho obyvatele se pohybovala okolo 23,8 tisíc EUR. Některé jednotlivé spolkové země vykazovaly naopak zvýšení svého dluhu, mezi ně patří například Durýňsko či Sasko-Anhaltsko. Povětšinou se tedy dařilo snížit svůj

⁴⁶ Německý rozpočet měl přebytek 0,6 % HDP. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecky-rozpocet-mel-prebytek-06--hdp.html>

⁴⁷ Vyrovnaný německý rozpočet je realistický. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/vyrovnany-nemecky-rozpocet-je-realisticcky.html>

⁴⁸ Staat erzielt Überschuss von 19 Milliarden Euro im Jahr 2015. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2016/02/PD16_057_813.html

⁴⁹ Staat erzielt Überschuss von fast 24 Milliarden Euro im Jahr 2016. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2017/02/PD17_063_813.html

⁵⁰ Staat erzielt im Jahr 2017 Überschuss von fast 37 Milliarden Euro. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2018/02/PD18_059_813.html

dluh republikám, které před znovuoobením Německa patřily do bývalého západního Německa.⁵¹

V následujícím roce 2018 vykazovalo německé hospodářství nejvyššího kladného salda (1,95 % HDP), k jakému během sledovaného období došlo. Příčinou byla stále klesající míra nezaměstnanosti, vyšší daňové příjmy a nižší státní výdaje, než jaké byly původně očekávány.⁵²

Již v začátcích roku 2019 docházelo k obavám z možného snížení státního přebytku až na případný schodkový rozpočet. Jak je zobrazeno v tabulce č.1, podle zdroje OECD však Spolková republika vládního přebytku nakonec dosáhla. Původní spekulace o možném záporném saldu byly z důvodu zvýšených výdajů hlavního města Berlína. Jednou z příčin, která mohla také negativně ovlivnit německé hospodářství, byl brexit (odchod Velké Británie z Evropské unie). Kladné saldo rozpočtu se pohybovalo na hodnotě 1,53 % HDP, došlo tedy k mírnému poklesu oproti předchozímu roku. Pozitivní vliv na německou ekonomiku měla stále klesající nezaměstnanost. Zároveň v tomto roce došlo k nejnižšímu procentuálnímu podílu zadlužení během sledovaného období. Německý státní dluh činil pouze 67,6 % HDP.⁵³

Začínající pandemie nemoci covid-19 měla velmi negativní dopad na státní rozpočet, na státní dluh, a tím pádem i na celé německé hospodářství. Německá vláda prokázala snahu nejenom v podpoře zdravotnictví, ale také v podpoře nezaměstnaných, zaměstnaných i podnikatelů. Některým lidem bez práce bylo poskytnuto prodloužení podpory v nezaměstnanosti. Dále vláda poskytla finanční náhrady jako kompenzaci za ušlé příjmy. Podnikatelům vláda také pomohla zjednodušením snížit své zálohy na daních, odložení odvodů či snížení daňových sazeb, což mělo právě negativní dopad na příjmy státu. Tato pomoc obyvatelům Spolkové republiky byla však nezbytná. Jakmile by nedošlo k podpoře zaměstnanců, podnikatelů či osob samostatně výdělečně činných, mohl by dopad na německou ekonomiku být daleko vyšší. V tomto případě, i vzhledem k prudkému nárůstu,

⁵¹ VOKÁČ, Matěj. Německu se v roce 2017 podařilo snížit svůj veřejný dluh. Dostupné z: <https://www.exportdosrn.cz/article/nemecku-se-v-roce-2017-podarilo-snizit-svuj-verejny-dluh/>

⁵² Německý rozpočet loni skončil přebytkem. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecky-rozpocet-loni-skoncil-prebytkem.html>

⁵³ Staat erzielt 2019 Überschuss von 49,8 Milliarden Euro: Überschussquote bei 1,4 % des Bruttoinlandsprodukts. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2020/02/PD20_057_813.html

se drží výše státního dluhu na menším procentuálním zastoupení na HDP, než jakému bylo během hospodářské krize v roce 2008. Německo si tedy i přes vysoký schodek rozpočtu vedlo během začínající krize v mezinárodních poměrech dobře.⁵⁴

V následujícím roce 2021 vládní podpora pokračovala obdobně jako v roce 2020. I přes stále vysoké výdaje státu v této krizi zaznamenala Spolková republika důležitý nárůst v jejích příjmech. Tento fakt tak dopomohl ke snížení státního deficitu, který dosáhl v roce 2021 záporného salda v hodnotě 3,7 % HDP. Výše státního dluhu se v tomto roce podařilo snížit o jedno procento HDP na 77,4 p. b.⁵⁵

Rok 2022 probíhal ve znamení vysoké míry inflace a energetické krize. Německé saldo rozpočtu se však podařilo snížit z deficitu 3,7 % z roku 2021 na schodek rozpočtu pouze na hodnotu 3 % podílu na HDP. Obdobně jako snížení státního deficitu došlo ke snížení státního dluhu Německa.⁵⁶

⁵⁴ Annual Report 2020 [online]. Dostupné z: <https://www.bundesbank.de/resource/blob/860412/d75ff81d314dc57be85364065a44c518/mL/2020-annual-report-data.pdf>

⁵⁵ Annual Report 2021 [online]. Dostupné z: <https://www.bundesbank.de/resource/blob/885944/4ce9fac781237b852c07fd64f862c00a/mL/2021-annual-report-data.pdf>

⁵⁶ Annual Report 2022 [online]. Dostupné z: <https://www.bundesbank.de/resource/blob/905558/ad932e0cc62044f541770fa9905beb6a/mL/2022-annual-report-data.pdf>

5 Výsledky a diskuse

Německo, celým názvem Spolková republika Německo, je jedním ze států střední Evropy. Je součástí Evropské unie, ale také eurozóny – oficiální měnou Německo je tedy jednotná evropská měna euro. Jedná se o federativní republiku skládající se ze 16 spolkových republik. Spolková republika Německo patří mezi ekonomicky nejsilnější stát Evropské unie.

Průzkum a snaha o ekonomické vyhodnocení stavu Německa probíhal v časovém období od roku 2013 do roku 2022. Sledované období začíná pouze o pár let později od konce poslední velké hospodářské krize v roce 2008. V průběhu let byla dosahována snaha o ekonomický růst. Vzhledem k hodnotám hrubého domácího produktu prošla německá ekonomika občasnými výkyvy, kdy například k většímu poklesu na hodnotě HDP došlo v roce 2015. Nicméně i tak se ekonomika rychle vzpamatovala a pokračovala v růstu, víceméně až do doby začínající světové pandemie.

Obdobně se dařilo i vývoji inflace či nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti průběžně od roku 2013 klesala. Snižující se nezaměstnanost také přispívala ekonomickému růstu Německa. V případě vysokého počtu zaměstnaných osob dochází k zvýšeným výdajům domácností v důsledku jejich stálých příjmů. Tento fakt tedy pozitivně přispíval k ekonomickému růstu především od roku 2016. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenalo Německo v roce 2019, kdy došlo k poklesu až na 5 %. Makroekonomický ukazatel inflace vykazoval až do roku 2020 maximálně 2 procentní meziroční nárůst. Během let 2021 a 2022 však velmi strmě stoupal, a to zejména v roce 2022. Příčinou rychlého růstu inflace bylo především propuknutí války na Ukrajině. Ceny potravin a energií začaly od této události velmi rychle stoupat. Problém, kterému čelila celá Evropa, byla závislost evropských států na ruském zemním plynu. Ruský plyn je pro Evropu cenově velmi výhodný, proto dodávky proudily především z Ruska. Od začátku války se evropské státy snaží najít jiný způsob, jak nahradit ruský plyn. Nicméně tyto kroky se promítly na ceně. Obdobně tomu tak bylo i s elektřinou, jejíž cena stoupala především kvůli trhu. Pro podnikatele a obyvatele připravilo Německo program na pomoc v důsledku vysokých cen.

Programy na podporu byly v Německu spuštěny již v roce 2020, kdy nastala pandemie nemoci covid-19. Spolková republika vynaložila snahu na pomoc ve formě finančních náhrad jako kompenzaci za ušlé příjmy, odložení odvodů či snížení daňových

sazeb. Vysoké náklady mělo také Německo na nákup antigenních testů, vakcín apod. Vynaložené výdaje státu na podporu v krizových situacích se podepsaly i na státním rozpočtu a státním dluhu. Do roku 2020 se Německu velmi dařilo držet se v kladném rozpočtovém saldu, nejvyššího přebytku bylo dosaženo v roce 2018. V tomto roce došlo k přebytku ve výši 1,95 % HDP. V roce 2020 se německý rozpočet dostal do deficitu, hodnota činila -4,33 % HDP. Šlo o velký propad, příčinou však byla již zmíněná pandemie. Od tohoto roku se Německo postupně snaží rozpočtový schodek mírnit. Obdobně tomu bylo se státním dluhem, ten dosáhl svého nejnižšího podílu na HDP v roce 2019, hodnota činila 67,6 %.

Spolková republika Německo také zaujímá ve světě třetí pozici v celkovém vývozu a dovozu statků a služeb. Orientovaný je převážně na export. Země dosahovala často vysokých exportních přebytků, a to až do výše necelých 249 miliard EUR. Bývala tak předmět mezinárodní kritiky, protože docházelo k obavám z nedostatečné rovnováhy mezi exportem a importem a následných možných negativních dopadů na Evropskou unii. Od roku 2016 však Německo začalo vykazovat nižší exportní přebytek. Během pandemie nezaznamenal německý zahraniční obchod nijak významný propad, pouze lehčí útlum.

Přebytky vykazovalo Německo následně také v platební bilanci svého běžného účtu. Vyjádření bilance je často převáděno na procentní poměr k hrubému domácímu produktu. Od roku 2011 bylo doporučeno nepřekročení 6 procentní hranice na HDP. Německo již tuto hranici překročilo, například v roce 2018 činila jeho hodnota výše 7,8 % HDP.

Vývoj přímých zahraničních investic, ať už příchozích či odchozích, byl kolísavý. Německé investice jsou více orientovány na odchozí investice. K tomuto začalo postupně docházet od hospodářské krize v roce 2008. Nicméně během koronavirové pandemie docházelo k vyššímu investování do tuzemských firem, naopak odchozí investice v roce 2020 zasáhl výrazný pokles.

Vývoj měnového kurzu eura byl porovnáván vůči americkému dolaru a české koruně. Hodnota EUR/USD dosahovala jistých výkyvů například v roce 2014, kdy cena eura odpovídala až 1,3953 USD či v roce 2018 (1 EUR = 1,25 USD). Vývoj jednotné evropské měny vzhledem k české koruně byl také kolísavý. Nejsilnější bylo euro v roce 2015, kdy koruna oslabila až na 27,895 CZK/EUR. Dále příznivý vývoj eura následoval během koronavirové krize v roce 2020. Rok 2022 byl nicméně ve znamení úpadku, kdy na přelomu roku 2022 a 2023 zesílila česká koruna až na hodnotu 24 CZK/EUR.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit současný stav německé ekonomiky za použití základních makroekonomických ukazatelů, a to hrubého domácího produktu, inflace, nezaměstnanosti a platební bilance. Teoretická část práce zahrnovala definování a přiblížení základních makroekonomických ukazatelů a vysvětlení procesu funkce měnového kurzu a jeho trhu. Analytická část se soustředila na vývoj výše uvedených ukazatelů, ale také na průzkum německého zahraničního obchodu, měnového kurzu, investic a vývoj státního rozpočtu a státního dluh.

Německá ekonomika si za posledních deset sledovaných let vedla dobře. Patří mezi nejsilnější evropské i světové ekonomiky. Spolkové republice se dařilo ve vývoji její ekonomiky. I přes lehké výkyvy se jí převážně povedlo zvyšovat hodnotu hrubého domácího produktu, snižovat nezaměstnanost i bojovat s energetickou krizí či s pandemií. V začínající ekonomické krizi pomohla občanům či podnikatelům v podobě finanční podpory, ať už vzhledem k přísným nařízením během koronavirové pandemie, či během energetické krize. Finanční podpora zasáhla do státního rozpočtu, proto se také Spolková republika dostala během roku 2020 do deficitu. Nicméně od roku 2021 opět jejich deficit začal klesat. Postavení německé ekonomiky je významné i v zahraniční politice a mezinárodním obchodu. Ten je orientován především na export. Kvůli vysokému exportním přebytku byla Spolková republika Německo velmi kritizována, nicméně od roku 2016 jejich přebytek začal klesat a začalo docházet k vyšší rovnováze mezi exportem a importem. Přebytek byl vykazován i na německém běžném účtu platební bilance, a například v roce 2018 se Německu podařilo překročit doporučenou hranici 6 procentního podílu na HDP. Vývoj přímých investic byl během sledovaného období kolísavý. I přes vyšší německou orientaci na odchozí investice došlo během pandemie covidu-19 k poklesu odchozích investice, nicméně k posílení investic do tuzemských podniků. Jednotná evropská měna euro zaznamenala určité výkyvy jak vůči americkému dolaru, tak i české koruně. V období pandemie euro posílilo vůči oběma měnám.

Dalo by se tedy říci, že postavení německé ekonomiky v evropském i světovém měřítku je významné a dobré. Během sledovaných let docházelo většinou k ekonomickému růstu. Navzdory náročné situaci během pandemie covidu-19 či přes energetickou krizi si německá ekonomika počíná dobře. Dalo by se očekávat, že v průběhu následujících let by německá ekonomika mohla nadále růst.

7 Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

BRČÁK, Josef, Bohuslav SEKERKA, Lucie SEVEROVÁ a Dana STARÁ. Makroekonomie: makroekonomický přehled. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-831-0.

DORNBUSCH, Rudiger a Stanley FISCHER. Makroekonomie. 6. vydání. Praha: SPN a Nadace Economics, 1994. ISBN 80-04-25 556-6.

HOLMAN, Robert. Ekonomie. 3. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-681-6.

JUREČKA, Václav. Makroekonomie. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-80-271-0251-8.

KONEČNÝ, Bronislav. Malá encyklopedie moderní ekonomie. 6. vydání. Praha: Libri, 2006. ISBN 80-7277-328-3.

MAITAH, Mansoor. Macroeconomics: issues and exercises. Vydání druhé. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2017. ISBN 978-80-213-2748-1.

MANKIW, N. Gregory. Macroeconomics. 7. vydání. New York: Worth Publishers, 2009. ISBN 1-4292-1887-8.

ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. Makroekonomická analýza: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5858-9.

VLČEK, Josef. Ekonomie a ekonomika. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-190-3.

Internetové zdroje:

Annual average unemployment rate in Germany from 2005 to 2023. Statista [online]. © 2023 [cit. 2023-03-11]. Dostupné z:
<https://www.statista.com/statistics/227005/unemployment-rate-in-germany/>

Annual Report 2020 [online]. Frankfurt am Main: Deutsche Bundesbank [cit. 2023-03-10]. ISSN 1861-5694. Dostupné z:
<https://www.bundesbank.de/resource/blob/860412/d75ff81d314dc57be85364065a44c518/mL/2020-annual-report-data.pdf>

Annual Report 2021 [online]. Frankfurt am Main: Deutsche Bundesbank [cit. 2023-03-10]. ISSN 1861-5694. Dostupné z:
<https://www.bundesbank.de/resource/blob/885944/4ce9fac781237b852c07fd64f862c00a/mL/2021-annual-report-data.pdf>

Annual Report 2022 [online]. Frankfurt am Main: Deutsche Bundesbank [cit. 2023-03-10]. ISSN 1861-5694. Dostupné z: <https://www.bundesbank.de/resource/blob/905558/ad932e0cc62044f541770fa9905beb6a/mL/2022-annual-report-data.pdf>

Arbeitslosenquote Deutschland. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 01.03.2023 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Konjunkturindikatoren/Arbeitsmarkt/arb210a.html>

Außenhandel. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Aussenhandel/_inhalt.html

Außenhandel. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.destatis.de/DE/Themen/Wirtschaft/Konjunkturindikatoren/Arbeitsmarkt/arb210a.html>

Balance of payments statistics: I. Major items of the balance of payments [online]. Frankfurt am Main: Deutsche Bundesbank [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.bundesbank.de/resource/blob/810962/94f7236be97ff5f975551ed75734d8a8/mL/aw1e1-1a-data.pdf>

Bruttoinlandsprodukt im Jahr 2020 um 5,0 % gesunken: Deutsche Wirtschaft im Corona-Krisenjahr 2020 schwer getroffen. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 14.01.2021 [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2021/01/PD21_020_811.html

Bruttoinlandsprodukt im Jahr 2022 um 1,9 % gestiegen: Deutsche Wirtschaft erholt sich trotz schwieriger Rahmenbedingungen. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 13.01.2023 [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2023/01/PD23_020_811.html

Bundesbank: Brexit by měl mít na německou ekonomiku omezený dopad. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 16.08.2016 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/bundesbank-brexit-by-mel-mit-na-nemeckou-ekonomiku-omezeny-dopad.html>

Co je eurozóna?. European union: European commission [online]. Brusel [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/euro/what-euro-area_cs

Co je kurzarbeit? Čtete odkud výraz pochází a kdy byl nástroj využit. E15 [online]. CZECH NEWS CENTER, © 2001 - 2023 Copyright, 20.04.2020 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/koronahelpdesk-e15/co-je-kurzarbeit-ctete-odkud-vyraz-pochazi-a-kdy-byl-nastroj-vyuzit-1368712>

Current account balance (indicator). OECD [online]. 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/trade/current-account-balance.htm#indicator-chart>

ČTK. Německá inflace v prosinci výrazně zvolnila, za celý rok byla ale rekordní. Nezaměstnaných přibylo, v závěru roku je to běžné. Patria.cz [online]. Praha: Patria Finance, 1994, 03.01.2023 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/zpravodajstvi/5283362/nemecka-inflace-v-prosinci-vyrazne-zvolnila-za-cely-rok-byla-ale-rekordni-nezamestnanych-pribylo-v-zaveru-roku-je-to-bezne.html>

Deutsche Wirtschaft wächst auch im Jahr 2017 kräftig. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 11.01.2018 [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2018/01/PD18_011_811.html

Druhy investic. Evropská unie: Evropská komise [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/cs/content/druhy-investic>

Ekonom: Německá ekonomika se z války bude vzpamatovávat roky. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 24.08.2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/ekonom-nemecka-ekonomika-se-z-valky-bude-vzpamatovavat-roky.html>

Elektřina Německo: ceny a grafy elektřiny v Německu, vývoj ceny elektřiny v Německu 1 MWh. Kurzy.cz [online]. Copyright © 2000 - 2023 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/komodity/cena-elektřiny-nemecko-graf-vyvoje-ceny/1MWh-eur-2-roky>

Euro pod vlivem pandemie opět v poklesu. Forex 24 [online]. Forex24.cz, © 2016 - 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.forex24.cz/aktuality/euro-pod-vlivem-pandemie-opet-v-poklesu/%c2%a8/>

Food price monitoring tool: Price trends along the food supply chain. Eurostat [online]. 25.03.2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/wdn-20230125-1>

Foreign direct investment in figures. OECD [online]. 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/investment/investmentnews.htm>

GDP per capita (current US\$) - Germany. THE WORLD BANK [online]. Washington, DC: The World Bank Group, © 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?end=2021&locations=DE&start=2013>

General government debt. OECD [online]. 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gga/general-government-debt.htm>

General government deficit. OECD [online]. 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://data.oecd.org/gga/general-government-deficit.htm#indicator-chart>

Germany and the euro. European union: European commission [online]. Brusel [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/euro/eu-countries-and-euro/germany-and-euro_en

Germany GDP. TRADING ECONOMICS [online]. Copyright ©2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/germany/gdp>

Germany. Nationsonline.ing [online]. Copyright © 1998-2023 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: <https://www.nationsonline.org/oneworld/germany.htm#Countryprofile>

Germany: Inflation rate from 1987 to 2027. Statista [online]. © 2023 [cit. 2023-03-11]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/375207/inflation-rate-in-germany/>

Germany: Trade and investment statistical note. In: OECD [online]. Paříž, 2017 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.oecd.org/investment/Germany-trade-investment-statistical-country-note.pdf>

Germany's economy accelerates in 2016. BBC [online]. © 2023, 12.01.2017 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-38596368>

Glossary: Balance of payments. Eurostat: Statistics Explained [online]. 30.08.2016 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Glossary:Balance_of_payments

Graf EUR / Kč. Kurzy.cz [online]. Copyright © 2000 - 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/kurzy-men/grafy/CZK-EUR/>

Ifo zhoršil výhled německé ekonomiky. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 19.06.2018 [cit. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/ifo-zhorsil-vyhled-nemecke-ekonomiky.html>

Ifo zvýšil výhled inflace v Německu, letos podle něj vystoupá na čtyři procenta. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 07.02.2022 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/ifo-zvysil-vyhled-inflace-v-nemecku-letos-podle-nej-vystoupa-na-ctyri-procenta.html>

Inflace v Německu v březnu zrychlila na 7,3 procenta. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 30.03.2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/inflace-v-nemecku-v-breznu-zrychlila-na-73-procenta.html>

Investice. Česká spořitelna [online]. Česká spořitelna, © 2023 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/financni-slovník/investice>

LAGARDE, Christine. Rok ve zkratce. Evropská centrální banka [online]. Frankfurt am Main, Copyright 2023, duben 2022 [cit. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/pub/annual/html/ecb.ar2021~14d7439b2d.cs.html>

Maastricht-Defizit und -Schuldenstand. Deutsche Bundesbank [online]. Frankfurt am Main [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.bundesbank.de/de/statistiken/oeffentliche-finanzen/maastricht-defizit-und-schuldenstand>

Makro: Zahraniční obchod Německa vzrostl v roce 2014 o 3,0% a byl nejvyšší v historii. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 09.02.2015 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/zpravodajstvi-72476.html>

Míra nezaměstnanosti v Německu se drží nejnižší od roku 1990 (31.1.2019). Kurzy.cz [online]. Copyright © 2000 - 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/481648-mira-nezamestnanosti-v-nemecku-se-drzi-nejniže-od-roku-1990-31-1-2019/>

MUNTERMANN, Natalie. Berliner Mauer. Planet wissen [online]. © WDR 2023, 11.03.2021 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: https://www.planet-wissen.de/geschichte/ddr/die_berliner_mauer/index.html

Německá ekonomika v roce 2013 rostla tempem 0,4 %, čekalo se 0,5 %. Investiční web [online]. Copyright ©2023, 15.01.2014 [cit. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/ekonomika-politika/nemecka-ekonomika-v-roce-2013-rostla-tempem-04-cekalo-se-05>

Německá ekonomika v říjnu 2014 [online]. Berlín: Obchodně-ekonomický úsek Velvyslanectví ČR v Berlíně [cit. 2023-03-13]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/file/1272600/Newsletter_OEU___nemecka_ekonomika_10_2014.pdf

Německá inflace se v říjnu vyšplhala na 4,6 procenta. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 28.10.2021 [cit. 2023-02-10]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecka-inflace-se-v-rijnu-vysplhala-na-46-procenta.html>

Německo a euro. Evropská unie: Evropská komise [online]. Brusel [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/euro/eu-countries-and-euro/germany-and-euro_en

Německo chce po brexitu obchodní dohodu mezi EU a Indií. Ekonomický deník: Informace pro informované [online]. Praha: Media Network, 06.06.2017 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://ekonomickydenik.cz/nemecko-chce-brexitu-obchodni-dohodu-eu-indii/>

Německo chystá pro obyvatele další balík inflačních úlev za 65 miliard eur. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 04.09.2022 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecko-chysta-pro-obyvatele-dalsi-balik-inflacnich-ulev-za-65-miliard-eur.html>

Německo překvapila rekordní zaměstnanost. Volných pracovních míst ale meziročně ubylo. Aktuálně.cz [online]. Economia, Copyright © 1999-2023, 29.11.2019 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/nemecko-si-uziva-rekordni-zamestnanost-volnych-pracovnich-mi/r~0e54cb22129311ea8776ac1f6b220ee8/>

Německo. Aktuálně.cz [online]. Economia, Copyright © 1999-2023 [cit. 2023-01-31]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/nemecko/r~i:wiki:1880/>

Německo. BusinessINFO.cz [online]. CzechTrade, © 1997-2023, 01.02.2023 [cit. 2023-02-13]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/nemecko-souhrnna-teritorialni-informace/2/#2-ekonomika>

Německý rozpočet loni skončil přebytkem. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 11.01.2019 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecky-rozpocet-loni-skoncil-prebytkem.html>

Německý rozpočet měl přebytek 0,6 % HDP. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 23.08.2013 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecky-rozpocet-mel-prebytek-06--hdp.html>

Německý rozpočet může být schodkový. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 04.02.2019 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nemecky-rozpocet-muze-byt-schodkovy.html>

Německý zahraniční obchod v číslech. Santander: Trade Markets [online]. Banco Santander S.A., 2022, únor 2023 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: https://santandertrade.com/en/portal/analyse-markets/germany/foreign-trade-in-figures#classification_by_products

Nezaměstnanost v Německu v březnu bez vlivu viru mírně vzrostla. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 31.03.2020 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nezamestnanost-v-nemecku-v-breznu-bez-vlivu-viru-mirne-vzrostla.html>

Nezaměstnanost v Německu v dubnu vzrostla na 5,8 procenta. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 30.04.2020 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/nezamestnanost-v-nemecku-v-dubnu-vzrostla-na-58-procenta.html>

Notifikace vládního dluhu a deficitu nejsou kouzla. Český statistický úřad [online]. Praha: ČSÚ [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/notifikace_vladniho_dluhu_a_deficitu_nejsou_kouzla

Obchodní válka mezi Amerikou a Čínou. Biteffect [online]. Praha, © 2023 [cit. 2023-02-20]. Dostupné z: <https://biteffect.net/cs/obchodni-valka-mezi-amerikou-a-cinou/>

PODIVÍNSKÝ, Tomáš Jan a Tomáš EHLER. Německá ekonomika je v dobré kondici: Náš největší obchodní a strategický partner dále nabízí potenciál a příležitosti. ITradeNews [online]. Antecom, Copyright © 2014 - 2023, 20.02.2016 [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://itradenews.cz/expoetni-sance/345/nemecka-ekonomika-je-v-dobre-kondici>

Přebytek obchodní bilance Německa v srpnu klesl nejnižší od roku 1992. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 05.10.2022 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/prebytek-obchodni-bilance-nemecka-v-srpnu-klesl-nejniže-od-roku-1992.html>

Staat erzielt 2019 Überschuss von 49,8 Milliarden Euro: Überschussquote bei 1,4 % des Bruttoinlandsprodukts. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 25.02.2020 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2020/02/PD20_057_813.html

Staat erzielt im Jahr 2017 Überschuss von fast 37 Milliarden Euro. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 23.02.2018 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2018/02/PD18_059_813.html

Staat erzielt Überschuss von 19 Milliarden Euro im Jahr 2015. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 23.02.2016 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2016/02/PD16_057_813.html

Staat erzielt Überschuss von fast 24 Milliarden Euro im Jahr 2016. Statistisches Bundesamt: DESTATIS [online]. Wiesbaden, 23.02.2017 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/Presse/Pressemitteilungen/2017/02/PD17_063_813.html

Statistika platební bilance. Eurostat: Statistics Explained [online]. [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:Statistika_platebn%C3%AD_bilance

US dollar (USD). Evropská centrální banka: Eurosystem [online]. Frankfurt nad Mohanem, Copyright 2023 [cit. 2023-03-01]. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/stats/policy_and_exchange_rates/euro_reference_exchange_rates/html/eurofxref-graph-usd.cs.html

VOKÁČ, Matěj. Německu se v roce 2017 podařilo snížit svůj veřejný dluh. Export do SRN [online]. Praha: WebTrade CZ, 10.08.2018 [cit. 2023-03-10]. Dostupné z: <https://www.expordosrn.cz/article/nemecku-se-v-roce-2017-podarilo-snizit-svuj-verejny-dluh/>

Vyrovnaný německý rozpočet je realistický. FXstreet.cz: FXstreet.cz - forex, komodity, kryptoměny, trading, zpravodajství [online]. FXstreet.cz, Copyright © 2009 - 2023, 26.11.2014 [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.fxstreet.cz/vyrovnany-nemecky-rozpocet-je-realisticke.html>

8 Seznam tabulek, grafů a zkratek

8.1 Seznam tabulek

Tabulka č.1: Vývoj státního rozpočtu a státní dluhu v letech 2013-2021.....	46
---	----

8.2 Seznam grafů

Graf č.1: Vývoj HDP a HDP per capita	29
Graf č.2: Meziroční vývoj inflace v letech 2013-2022	32
Graf č.3: Vývoj cen potravin 2022.....	34
Graf č.4: Průměrná míra nezaměstnanosti v letech 2013-2022	36
Graf č.5: Procentuální podíl importu a exportu na HDP v letech 2013-2022.....	38
Graf č.6: Vývoj přímých zahraničních investic	41

8.3 Seznam použitých zkratek

CZK: česká koruna

EU: Evropská unie

EUR: euro

FDI: přímé zahraniční investice

HDP: hrubý domácí produkt

p. b.: procentní bod

SRN: Spolková republika Německo

USA: Spojené státy americké

USD: americký dolar